

2009

Länsförsäkringar Jämtland
Årsredovisning

Länsförsäkringar Jämtland – en aktör med lokalt engagemang

Länsförsäkringar Jämtland engagerar sig i det lokala samhället för att det ska bli tryggare och mer präglad av omtanke. I ett ömsesidigt bolag där kunderna är delägare är det självklart att vara en aktör som gör skillnad för alla.

Ett prioriterat område är det skadeförebyggande arbetet med att minska brand- och vattenskador. Färre skador innebär lägre kostnader och därmed att premiehöjningar kan undvikas samt att kunden slipper besvär och oro. Kunderna och miljön är därmed vinnare. Exempel på aktiviteter är besiktning av nytecknade villor, utbildning i Säker gård och Säker hästgård för lantbrukare och ägare till hästgårdar, försäljning av brandsläckare, vattenlarm m.m. till bra pris.

Tre stora skolbränder under 2007 och 2008 var anledningen till att projektet ”Nolltolerans mot brand i skolan” startade för att stoppa bränder i skolan. Det handlar om att rapportera och kartlägga alla brandtillbud i skolmiljö samt att förändra elevers attityder till brand och skadegörelse.

Utveckling och tillväxt av regionen är en framtidsfråga där bolagets satsningar på skid- och skidskytteuniversitetet med vintersportcentrum är en viktig del. Skiduniversitetet attraherar unga människor med ambitionen att både kunna utöva sin idrott på elitnivå och samtidigt skaffa sig en högskoleutbildning. Satsningar på stora internationella tävlingar som World Cup i alpint och skidskytte är också betydelsefulla för att utveckla besöksnäringen i regionen.

Insatser görs även för exempelvis simskoleverksamhet genom SK Ägir, besöks- och terapihundar hos gamla och handikappade samt cup i simning för handikappade. Andra exempel är Ung företagsamhet för att lära gymnasieelever starta egna företag, och satsning på hälsa genom att stötta Svartsjöarnas skidspår.

Länsförsäkringar Jämtland har en verksamhet med stor bredd som bidrar till en tryggare vardag med omtanke om länsborna. Bolaget arbetar även för att skapa en meningsfull fritid för många ungdomar. Länsförsäkringar Jämtland har sedan 1974 delat ut stipendier till ungdomsledare och idrottstalanger i länet. En region där man satsar på framtiden med utveckling och tillväxt är attraktiv för både besökare och länsbor.

Innehåll

Årets viktigaste händelser	3	Bolagsstyrning och internkontroll.....	14	Resultatanalys.....	28
Vd-kommentar	4	Förvaltningsberättelse	22	Balansräkning	29
Affärsområde Privat	5	Resultat och ekonomisk ställning	24	Förändring av eget kapital	31
Affärsområde Företag	6	Femårsöversikt	25	Kassaflödesanalys.....	32
Friskvård och förebyggande sjukvård.....	7	Verksamhetens risker	26	Noter.....	33
Miljöredovisning	8	Förslag till vinstdisposition	26	Revisionsberättelse	56
Om de gemensamma bolagen	9	Resultaträkning	27	Fullmäktige.....	57
				Ord och uttryck.....	58

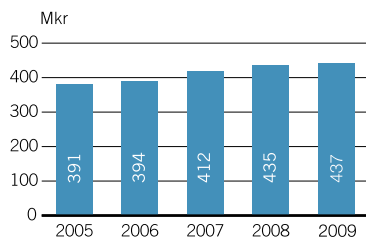

Årets viktigaste händelser 2009

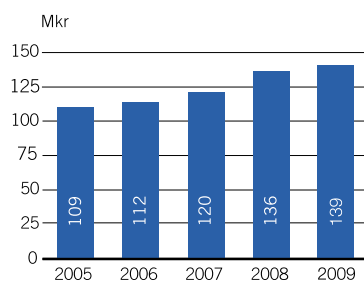
- Länsförsäkringar Jämtlands resultat, inklusive kapitalavkastning är 118 miljoner kronor. Premieinkomsten för sakförsäkringar är 437 miljoner kronor.
- Länshem Fastighetsförmedling öppnar kontor i Åre och Östersund 1 augusti. Beslutas att Länshem byter namn till Länsförsäkringar Fastighetsförmedling från och med 1 januari 2010.
- Länsförsäkringar Jämtland tar beslut om att starta företagsbank från och med 1 januari 2010.
- Ombildningen av livbolaget skjuts på framtiden, eftersom Finansinspektionens besked fördröjer den planerade ombildningen 1 januari 2010.
- Länsförsäkringar Bank har de mest nöjda bankkunderna på privatmarknaden och de mest nöjda bolånekunderna enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI) som genomförs av Handelshögskolan.
- Tidningen Affärsvärlden ger Länsförsäkringar utmärkelsen "Årets sakförsäkringsbolag" för sjunde gången och "Årets livförsäkringsbolag" för femte gången.
- Avtalet med Volkswagen Group Sverige om vagnskadereglering förnyas inte. Det innebär att verksamheten är i full gång under 2010 och 2011 för att sedan successivt upphöra 2012. Antalet anställda ökade under året till 12 personer.
- Trenden med många och dyra storskador bryts under 2009 då ingen storskada inträffar, vilket ger en lägre skadegrad än på många år.
- Ekonord Invest AB där Länsförsäkringar Jämtland ingår som delägare tillsammans med bl.a. LRF, Milko och Sveaskog startar upp sin verksamhet. Ekonord investerar enbart i företag inom de gröna näringarna.
- Beslut fattas om att återuppta stödet till forskning via Länsförsäkringsbolagens Forskningsfond.
- Projektet "Nolltolerans mot brand i skolan" startas i samverkan mellan Länsförsäkringar Jämtland, polisen, räddningstjänsten, Brandskyddsföreningen, Kommunförbundet samt skolan i Strömsunds och Östersunds kommun.

Nyckeltal	2009	2008
Rörelseresultat efter skatt, Mkr	118	-92
Balansomslutning, Mkr	1 773	1 592
Konsolideringsgrad, %	254	212
Antal anställda	111	105
Bank		
Inlåning, Mkr	758	631
Utlåning, Mkr	2 024	1 609
Förvaltat fondvolum, Mkr	46	29
Antal kunder	10 975	10 028
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	139	136
Totalt försäkringskapital, Mkr	1 857	1 676
Antal kunder	19 047	18 114
Sakförsäkring		
Premieintäkt, Mkr	379	376
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	60	30
Totalkostnadsprocent efter avgiven återförsäkring, %	90	98
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	10	-10
Antal kunder	53 067	53 329

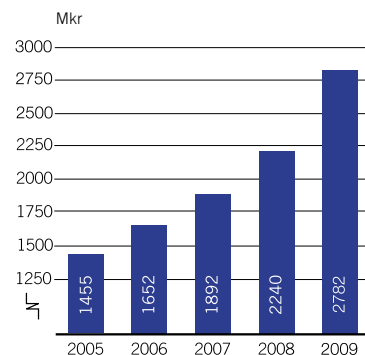
Sakförsäkringar Premieinkomst

Livförsäkringar Premieinkomstutveckling

Bank utveckling affärsvolum

VD-kommentar till 2009

Starkt resultat och positiv skadeutveckling

Anna-Karin Kask
Verkställande direktör

Under tider av oro och osäkerhet prioriteras trygghet, långsiktighet och stabilitet högt. Varumärket Länsförsäkringar har enligt gjord mätning blivit ännu starkare under 2009. I en allt tuffare konkurrens står bolaget starkt och den tydliga rollen som marknadsledare inom sakförsäkring består. Samtidigt flyttar banken fram sin position på marknaden då såväl inlåning som utlåning vuxit kraftigt under året.

Efter några år med höga skadekostnader är det glädjande att konstatera att trenden är bruten. Under året har ingen storskada rapporterats och den totala skadegraden är bland de lägsta som redovisats på många år. Kundernas aktsamhet är givetvis det som styr skadeutfallet. Vi är även övertygade om att de skadeförebyggande insatser som görs får en långsiktig inverkan på skadeutvecklingen.

Länsförsäkringar fastighetsförmedling
I och med att Länsförsäkringar Fastighetsförmedling etablerades i länet breddas bolagets verksamhet. I augusti flaggade två av länets största fastighetsmäklarfirmer om för att bli Länsförsäkringar Fastighetsförmedling. Nu drivs fastighetsmäklari i Östersund och Åre som en integrerad del i kunderbudandet. Bostadsaffären är ett bra tillfälle att presentera Länsförsäkringar Jämtlands utbud och kompetens inom bank, pension, försäkring och skadeförebyggande arbete. Länsförsäkringar Jämtland är franchisegivare och huvudman för de två lokala bobutikerna, vilket innebär att fastighetsförmedlingen alltid är lokalt förankrad.

Nytt kundbonuskoncept – GuldKund

Ett glädjeämne är det nya kundbonus-systemet GuldKund. Kunderna kan bli Guld-, Silver- eller Bronskunder beroende på hur stort affärsengagemang de samlar hos oss. Kunden kan få ända upp till 20 procents rabatt på sina privata försäkringar samt ytterligare förmåner. Det är alltså både lönsamt och smidigt att samla sina bank- och försäkringstjänster hos Länsförsäkringar Jämtland.

Engagemang i länets utveckling

För Länsförsäkringar Jämtland är det en naturlig del av verksamheten att vara engagerade i länets utveckling och framtid. Bolaget deltar aktivt i olika projekt som bidrar till länets utveckling och attraktionskraft. Som kund, och därmed ägare, i Länsförsäkringar Jämtland ska man kunna känna stolthet över bolagets värderingar och insatser i samhället.

Under året har det skadeförebyggande arbetet mot bränder i skolor intensifierats. ”Nolltolerans mot brand i skola” är ett samarbetsprojekt mellan Länsförsäkringar Jämtland, polisen, räddningstjänsten, Brandskyddsföreningen och ett antal av länets kommuner. Ett viktigt arbete som på sikt minskar skadekostnader samtidigt som ungdomarnas skolmiljö förbättras.

Kommentar till årets resultat

Året 2009 visar ett starkt resultat. Sakförsäkringsrörelsen redovisar ett bra skaderesultat vilket innebär att lönsamheten ligger på en god nivå. Bankens affärsvolym har vuxit kraftigt under året men låga räntemarginaler i kombination med en större kreditförlust gör att resultatet är negativt för bankverksamheten. Dessutom är banken fortfarande i en investerings- och uppbyggnadsfas.

Livförsäkringsverksamheten redovisar ett positivt resultat. Finansförvaltningen har under 2009 utvecklats mycket positivt och stora delar av de värden som tappades i samband med finanskrisen är återhämtade. Finansrörelsens resultat är totalt + 104 Mkr. Detta motsvarar en totalavkastningsprocent på 9,9 procent. Sett över en femårsperiod är den genomsnittliga avkastningen 8,6 procent.

2010 – helhet i kunderbudandet

För att uppnå visionen att vara det självklara valet inom bank och försäkring måste Länsförsäkringar Jämtland fortsätta att leverera de tjänster och den service som stärker kundernas förtroende. I de kundmätningar som görs ger kunderna oss höga betyg och så vill vi givetvis att det ska fortsätta att vara.

Att vara ett kundägt försäkringsbolag innebär att överskottet ska komma kunderna tillgodo i form av återbäring, investeringar i nya produkter eller premiesänkningar. Till följd av kundernas aktsamhet har personbilsförsäkring en positiv skadeutveckling, vilket har möjliggjort en sänkning av personbilspremien med hela 20 procent från och med 1 januari 2010.

Den starka marknadspositionen och goda ekonomin ger Länsförsäkringar Jämtland möjlighet att vara offensiva på marknaden, samtidigt borgar varumärket Länsförsäkringar för trygghet och långsiktighet. Genom att se marknadens utveckling och utmaningar som möjligheter säkerställs kontinuerlig utveckling. Stabilitet tillsammans med flexibilitet ger nytänkande och kundnytta.

Anna-Karin Kask
Vd

Om Länsförsäkringar Jämtland

Affärsområde privat

Länsförsäkringar Fastighetsförmedling ny kanal för fler affärer

Länsförsäkringar Jämtland erbjuder privatpersoner kompletta försäkringslösningar för sak- och livförsäkring samt banktjänster. Under 2009 har Länsförsäkringar Fastighetsförmedling öppnat två bobutiker - en i Östersund och en i Åre - där Länsförsäkringar Jämtland är huvudman och franchisegivare.

Länsförsäkringar Fastighetsförmedling är en ny kanal som tillkommit där parterna kompletterar varandras erbjudande inom boendet. Bostadsaffären är ett bra tillfälle att presentera helhetserbjudandet inom bank, pension och försäkring. Från och med 1 augusti 2009 då fastighetsförmedlingen öppnade och till årets slut såldes ca 100 villor och fritidshus i Jämtlands län. Värdet på försäljningarna uppgick till ca 160 Mkr. Länsförsäkringar Fastighetsförmedling är marknadsledande i länet med ca 24 procents marknadsandel.

Länsförsäkringar Jämtland är dominerande på marknaden för sakförsäkring med ca 60 procents marknadsandel, medan bank har en andel på ca 7 procent. De traditionella försäkringsbolagen som Folksam, Trygg Hansa, If och Dina Försäkringar är starka konkurrenter om försäkringskunderna. Konkurrenten från Swedbank med Tre Kronor och Nordea med Vesta har ökat påtagligt för sakförsäkring.

Guldkundskonceptet stöder det strategiska målet att öka antalet kunder med fler än en kärnaffär. När kunden samlar bil- och boendeförsäkring samt lönekonton och pensionsförsäkring i Länsförsäkringar Jämtland blir denne Guldkund. Erbjudandet till kund består i 20 procents rabatt på premien för sakförsäkringar samt förmåner som avgiftsfritt bankkort och uppläggning av lån utan kostnad.

Personbil är den försäkringsprodukt som är mest konkurrensutsatt. Länsförsäkringar Jämtland har dock lyckats behålla marknadsandelen på 37 procent. Ambitionen är att fortsätta öka marknadsandelen på personbil.

En stabil boendemarknad

Marknadsandelen för boende är stabil, men har minskat något till 55 procent av marknaden för villa och 73 procent för fritidshus. Till lönsamheten bidrar en gynnsam skadegrad för privatmarknaden under 2009. Under året har 7 bränder över 1 Mkr inträffat: fem bostadshus – ett i Lit, ett i Stugun, ett i Hållbacken (Åre), ett i Raukasjö (Strömsund), ett i Dravagen (Härjedalen) samt ett fritidshus i Bredbyn (Krokom) och ett garage i Herrö (Härjedalen).

Börsuppgången ökar intresset för privat pensionssparande.

Börsuppgången under 2009 i kombination med låga bankräntor har ökat intresset både för traditionell pensionssparande och fondsparande, i synnerhet under senare delen av 2009.

Marknaden för avtalspension bedöms ha stor potential och är viktig att bearbeta. Länsförsäkringar är ett av de försäkringsbolag som anställda kan välja som förvaltare av arbetsgivarnas pensionsavsättningar.

Från och med slutet av 2009 kan bolaget erbjuda kunder att flytta befintligt IPS-sparande till Länsförsäkringar Jämtland (IPS = Individuellt Pensionssparande). Under 2010 kan kunden även öppna nya konton för IPS hos Länsförsäkringar Jämtland.

Stark tillväxt för banken

Bankverksamheten har under året ökat in- och utlåningsvolymerna med över 20 procent till drygt 2,8 miljarder kronor, varav 46 Mkr i fondsparande. Bankverksamheten är under stark tillväxt, men små räntemar-

ginaler och kreditförluster medför ett negativt resultat för 2009.

Svenskt Kvalitetsindex redovisar att Länsförsäkringar även 2009 har Sveriges mest nöjda bank- och bolånekunder.

Skaderegleringen av VGS vagnskadegaranti

Länsförsäkringar försäkrar vagnskadegarantin för de bilar Volkswagen Group Sverige säljer till den svenska marknaden. Skaderegleringen handläggs av Länsförsäkringar Jämtland och eftersom antalet skadeärenden växt kraftigt under 2009 har sex personer nyrekryterats. Totalt är tolv personer sysselsatta med skadereglering för VGS. Den tuffa konkurrensen om varumärkesförsäkringar har dock medfört att avtalet med VGS inte förnyas och att affären därmed successivt kommer att avvecklas under 2012.

Organisation och personal

Antalet medarbetare är 37 st. Personalen fördelar sig enligt följande: Banken 12 st, Privatförsäkring och Kundcenter 17 st samt Hammarstrand 8 st.

Affärsområde företag

Start för företagsbank

Den strategiska målgruppen är företag med upp till 50 anställda. Under 2009 togs beslut om att starta företagsbank från och med 1 januari 2010 för att kunna bredda utbudet av tjänster. Målgruppen lantbruk ingår i företagssegmentet och har sedan tidigare ett brett utbud av banktjänster.

Inom Företag sakförsäkring har lågkonjunkturen medfört att premievolymen minskat – företagen har dragit ned sin produktion och antalet anställda. Genom konkurrensen från bl.a. Trygg Hansa, If samt Loyds och Gjensidige har ett antal stora kunder valt att lämna Länsförsäkringar Jämtland för annan försäkringsgivare. Marknadsandelen är dock fortsatt stabil på drygt 50 procent och bolaget är dominerande på marknaden. Länsförsäkringar Jämtland är försäkringsgivare till bl.a. fem av länets åtta kommuner.

Företag motorförsäkring har även upplevt ökad konkurrens, vilket medfört viss minskning av beståndet, men det är framförallt premieintäkten som har sjunkit. Marknadsandelen ligger runt 55 procent. Flera av länets större åkerier och bussföretag är försäkrade i bolaget. Tillsammans med dessa har Länsförsäkringar Jämtland bildat Länsåskarrådet – ett forum för påverkan av myndigheter vad gäller infrastruktur som bättre vägar och ökad trafiksäkerhet.

Finanskrisen tillsammans med förlorad säljkraft har bidragit till att **Företag livförsäkring** haft en fortsatt vikande försäljning under 2009. Årets resultat är dock positivt och visar att livaffären är fortsatt lönsam. Marknadsandelen mätt på nyförsäljning beräknas till 9,9 procent på riksnivå. Under hösten kunde återbäringen höjas till 5 procent.

Lantbruksförsäkring har oförändrad hög marknadsandel runt 65 procent och stabil premieintäkt, även om konkurrensen från

Dina försäkringar och Gjensidige börjar märkas mer påtagligt. I likhet med tidigare år fortsätter antalet aktiva lantbrukare minska, samtidigt som enheterna blir större. För många lantbrukare är det naturligt att söka nya verksamhetsområden inom de s.k. Gröna näringarna. Organisationen för Gröna näringar har varit framgångsrik och vuxit framförallt inom bankområdet.

Under hösten togs beslut om att starta företagsbank från och med 1 januari 2010. Beslutet medför personalförstärkning med ytterligare en medarbetare. Inriktningen kommer att vara mindre företag och hyresfastigheter/bostadsrättsföreningar. Verksamheten beräknas från början vara blygsam för att successivt öka i omfattning.

Hälsa och sjukvårdsförsäkring

Marknaden för försäkring inom området hälsa har mattats av. På längre sikt finns dock en stark tro på att efterfrågan på lösningar för sjukvårdsförsäkring, rehabilitering och friskvård kommer att öka. Tjänster som sjukskrivningstjänst och företagshälsövård samt förebyggande friskvård erbjuds genom samarbete med BRC Hälsopartner Jämtland.

Länsförsäkringsgruppen har en marknadsandel på ca 37 procent. Idag har cirka 8 procent av befolkningen sjukvårdsförsäkring, privat eller som löneförmån.

Färre skador ger låg skadegrad

Antalet skador är i stort detsamma som tidigare år, däremot har inga s.k. storskador inträffat. Det innebär därmed en lägre skadegrad än normalt för 2009.

Under 2009 inträffade fyra brandskador

över 1 Mkr inom **företagsförsäkring**: en industrifastighet i Lugnvik, en verkstad i Lien (Ragunda), en fastighet med rörelse och pizzeria i Ånge, Offerdal och en kåta i en vildmarksanläggning i Vallbo (Åre).

Inom **lantbruksförsäkring** inträffade en brandskada över 1 Mkr i en maskinhall/verkstad i Bleckåsen (Krokom).

Inom **företagsmotor** har det inträffat två stora skador över 1 Mkr: en brand i en skotare i Färsån (Ragunda) samt en traktorbrand i Mörsil.

Organisation och personal

Antalet medarbetare är 27 st fördelat på: Företag sak inkl. hälsa 16 st, Företag liv 5 st och Gröna näringar 6 st.

Friskvård och förebyggande sjukvård

En attraktiv arbetsgivare

Länsförsäkringar Jämtland ger medarbetare möjlighet att utvecklas och arbetar långsiktigt med friskvård och hälsa. Målet är att behålla sjuktalen på en låg nivå och höja frisktalerna, något som leder till välbefinnande och hälsa samt sänker kostnaderna för sjukskrivning.

Kompetensutveckling är ett prioriterat område, då medarbetarna ska ha rätt kompetens för sina arbetsuppgifter. Årets medarbetarundersökning, LänZpuls, visar att över 75 procent av medarbetarna anser att de har användning av sin kompetens på arbetet och att ca 90 procent är stolta över sina arbetsuppgifter.

Att kontinuerligt utbilda och utveckla medarbetare är av avgörande betydelse för både bolaget och medarbetarna. Därigenom skapas förutsättningar för bolagets fortsatta långsiktiga fortlevnad och medarbetarnas arbetstillfredsställelse. Företagslojaliteten är enligt LänZpuls 98 procent. Nöjda medarbetare torde vara en bidragande faktor till de många utmärkelser som Länsförsäkringar fick under 2009, exempelvis Sveriges mest nöjda bank- och bolånekunder och Årets sak- och livförsäkringsbolag.

Under 2009 har några team arbetat med värdegrund och det arbetet kommer att omfatta samtliga medarbetare under 2010. Arbetet är ett led i att stärka varumärket och nå uppsatta mål i affärsplanen. Det är medarbetarna som är den viktigaste faktorn för att skapa positiva kundupplevelser.

Efter flytten till nytt kontor för drygt ett år sedan finns all personal i Östersund samlad på ett ställe i nya moderna lokaler, vilket uppfattas som positivt för trivselen. Att medarbetarna trivs på sin arbetsplats kan också bidra till färre sjukskrivningar och därmed högre effektivitet. Sjukfrånvaron har minskat under 2009 jämfört med tidigare år. Bolaget har en sjukvårds- och rehabiliteringsförsäkring för medarbetarna som bidrar till att medarbetarna snabbare kan komma tillbaka till arbetet.

Sjukfrånvaro:

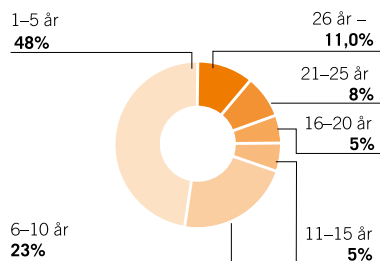
År	2009	2008	2007
Total sjukfrånvaro	2,6 %	3,4 %	4,6 %
varav sjukfrånvaro mer än 60 dagar	0,6 %	1,0 %	2,0 %

Ålders- och könsfördelning

Jämställdhetsarbetet inom bolaget bedrivs enligt fastställd jämställdhetsplan. Vid årets slut var antalet medarbetare 120 st, varav 55 procent kvinnor. Fördelningen kvinnor/män i affärsledningen är 50/50 procent och i styrelsen 50/50 procent.

Medelåldern är för kvinnor 42 år, för män 45 år och totalt för bolaget 43 år.

Anställningstid

Personalomsättning

År	2009	2008	2007
Börjat	18	20	11
Slutat	6	12	6
Netto	12	8	5

I Universum Awards undersökning hamnade Länsförsäkringar på högsta placering inom försäkringsbranschen i rankingen på deras FöretagsBarometer över att vara en attraktiv arbetsgivare. Målet är att fortsätta avancera. Det är studenter inom ekonomi, teknik, data/IT och juridik som har gett sin syn på var de vill arbeta, vad som är viktigt för dem i sitt framtida arbetsliv och vilka karriärförväntningar de har. En trend är att balans i livet är mycket viktigt för 80-talisterna. Att vara trygg och säker i sitt arbete är också något som värdesätts, liksom att vara självgående och oberoende i sitt yrke.

För att nå ut till studenter på både gymnasie- och universitetsnivå har Länsförsäkringar Jämtland deltagit på Noliämässan och på introduktions- och arbetsmarknadsdagar på Mittuniversitetet i Östersund.

Miljöredovisning

Stort engagemang för klimat- och miljöfrågor

Klimat- och miljöfrågan fortsätter att vara i fokus för världens intresse och engagerar allt fler. Länsförsäkringar Jämtland sätter upp mål för miljöarbetet där det skadeförebyggande arbetet förväntas ge de stora miljövinster genom att antalet brand- och vattenskador minskas.

Allt fler säkra gårdar

Genom att allt fler lantbruk och hästgårdar certifieras som Säker gård och Säker hästgård ökar insikten och kunskapen om skadeförebyggande arbete hos lantbrukarna. Fram till 2009 har totalt 176 Säkra gårdar godkänts. Besiktning av nytecknade villor är ett annat prioriterat område för att förebygga framförallt vattenskador. Under 2009 besiktigades 346 villor, vilket var lägre än ambitionsnivån.

Försäljningen i Säkerhetsbutiken är en del av det skadeförebyggande arbetet. Under 2009 såldes 1 100 brandsläckare och 1 200 brandvarnare.

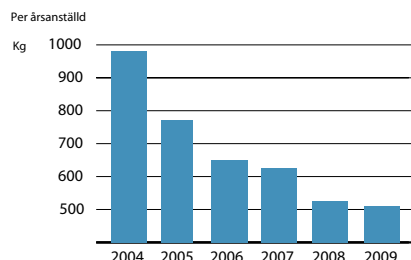
Unik återvinningsförsäkring

Med återvinningsförsäkringen får lantbrukare och boende på lantbruksfastigheter miljöfarligt avfall och lantbruksskrot miljöriktigt borttransporterat och omhändertaget från sina gårdar. I Länsförsäkringar Jämtlands regi hämtades under året cirka 44 000 kilo spillolja, 7 000 kilo bekämpningsmedel, 800 kilo lysrör och 3 400 kilo färgavfall.

Tåg och miljöbilar minskar koldioxidutsläppen

Inköp av miljöbilar att användas vid tjänsteresor samt att tågresor i större omfattning får ersätta resor med flyg innebär minskade koldioxidutsläpp. Idag körs enbart miljöbilar som drivs med förnyelsebart bränsle som etanol eller biogas samt så kallade hybridbilar. På sex år har Länsförsäkringar Jämtland nästan halverat koldioxidutsläppen, se diagram nedan.

Antal kg koldioxidförbrukning per anställd

Lokalt samarbete om klimatseminarier

Länsförsäkringar Jämtland har under sju år varit medarrangör till ett klimatseminarium i samarbete med Östersunds kommun, Grön trafik, Energikontoret och Länsstyrelsen. Föreläsningarna har rönt stor uppskattning och lockat en stor publik, däribland många skolelever och lärare. Samarbetet har lokalt gett Länsförsäkringar Jämtland ett gott renommé för engagemang i klimat- och miljöfrågor.

Återstart av Länsförsäkringars forskningsfond

Länsförsäkringsbolagen har beslutat att återgå till att stödja forskning direkt genom Forskningsfonden med en egen styrelse och en av fonden utsedd forskningschef. Syftena med stödet är flera. Länsförsäkringsbolagen kan öka kunskapen på vetenskaplig grund inom områden som omfattar företagets kärnverksamheter. Det är också en del av länsförsäkringsbolagens sätt att visa sitt ansvar i det lokala samhället för att bidra till människors och samhällets trygghet.

Om de gemensamma bolagen Samverkan som stärker Länsförsäkringar Jämtland

Länsförsäkringar Jämtland äger tillsammans med de övriga 23 länsförsäkringsbolagen Länsförsäkringar AB, med kontor i Stockholm. Inom bank och försäkring finns påtagliga stordriftsfördelar och länsförsäkringsbolagen har valt att samla dessa resurser i Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringar Jämtland har alltid kundkontakterna här i länet, men i Länsförsäkringar AB bedrivs service- och utvecklingsarbete inom liv- och fondförsäkring, fondförvaltning, IT, återförsäkring och djurförsäkring. Länsförsäkringar ABs uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader.

Livförsäkring

Inom liv- och pensionsförsäkring är Länsförsäkringar fortsatt etta på privatmarknaden med en marknadsandel på 15,4 procent. På tjänstepensionsmarknaden är Länsförsäkringar näst störst och marknadsandelen ökar från 11,9 till 14,1 procent. Ökningen sker tack vare den goda tillväxten på avtalsmarknaden och fortsatt god försäljning via oberoende försäkringsförmedlare.

Länsförsäkringar har genom hela finanskrisen följt den trygga allokeringlinje som styr placeringarna av kundernas pengar. Vi var det bolag som tappade minst 2008 men 2009 var avkastningen låg. Sedan Länsförsäkringar Liv startade sin livverksamhet 1985 har den genomsnittliga återbäringsräntan varit 8,9 procent.

Under året avslog Finansinspektionen Länsförsäkringar Livs ansökan om tillstånd för ombildning hos Finansinspektionen.

Efter justering och dialog med Finansinspektionen förelåg inte längre några invändningar mot en ombildning. Länsförsäkringar beslutade dock bland annat mot bakgrund av osäkerhet kring kommande regelverk att skjuta upp ombildningen och återkommer under våren med besked hur frågan kommer att drivas.

Den sammanlagda premieinkomsten uppgick till 11 879 (10 719) Mkr, vilket är en ökning med 11 procent jämfört med samma period föregående år. Resultatet uppgick till 17 922 (-30 126) Mkr.

Länsförsäkringar utsågs till Årets Livförsäkringsbolag i tidningen Affärsvärldens årliga undersökning, samt till Sveriges bästa pensionsförvaltare av den europeiska branschtidningen Investment & Pension Europe.

Länsförsäkringar Liv

Mkr	2009	2008
Premieinkomst netto	11 879	10 719
Konsolidering %	107	105
Solvens	137	114
Balansomslutning	162 989	150 216
Genomsnittlig återbäringsränta 1985-2009	8,9 %	

Bankverksamhet

Länsförsäkringar är Sveriges femte största retailbank på inlåning, som ökade 6 procent till 37 (35) miljarder kronor under året. Marknadsandelen, mätt som inlåning från hushåll, ökade till 3,4 (3,2) procent och andelen av marknadstillväxten var stark. Länsförsäkringar växer på bankmarknaden och inlåningsökningen avsåg framförallt privat- och sparkonton.

Utlåning till allmänheten ökade med 27 procent till 100 (79) mdr. Bostadsutlåningen i dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek ökade med 26 procent till 68 (54) mdr. Marknadsandelen, mätt som hushålls- och bostadsutlåning till hushåll, ökade till 4,0 (3,5) procent och andelen av marknadstillväxten var stark. Bankverksamheten kännetecknas av en låg riskprofil. Länsförsäkringar är fortsatt femte största fondaktör i Sverige med 4,2 (4,2) procents marknadsandel mätt i förvaltad kapital. 67 (51) mdr förvaltades i 30 (29) investeringsfonder med olika placeringsinriktning.

Det egna bottenlåneerbjudandet till lantbrukare, som lanserades i februari 2008, har stärkt Länsförsäkringars erbjudande för en fortsatt marknadstillväxt inom bank och försäkring till lantbrukare. Lantbrukskrediterna har en god geografisk spridning i landet och uppgick vid årets slut totalt till 10,8 (6,5) mdr och bottenlån för lantbruks- och skogsfastigheter uppgick till 7,8 (3,2) mdr.

Länsförsäkringar har Sveriges mest nöjda bankkunder för femte gången på privatmarknaden och de mest nöjda bolånekunderna för sjätte gången i en jämförelse mellan alla svenska banker enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI).

Länsförsäkringar Bank

	2009	2008
Rörelseresultat, Mkr	258	245
Räntenetto, Mkr	1 148	1 211
Balansomslutning, mdr	127	104
Antal kunder	759 000	700 000

Djur- och grödaförsäkring

Länsförsäkringars specialistbolag Agria Djurförsäkring är marknadsledande inom djur- och grödaförsäkring i Sverige med en marknadsandel på cirka 60 procent. Premieintäkten för egen räkning uppgick under 2009 till 1 549 Mkr och det tekniska resultatet uppgick till 119 Mkr.

Länsförsäkringar Fastighetsförmedling

Namnbytet från Läns hem till Länsförsäkringar Fastighetsförmedling förtydligar att Länsförsäkringar Jämtland kan hjälpa sina kunder att köpa och sälja bostad. Genom Länsförsäkringar Fastighetsförmedling får de som säljer och köper en bostad, förutom kunskapen hos erfarna och kunniga mäklare, också tillgång till Länsförsäkringars breda utbud inom bank och försäkring.

Bostadsägare är en strategisk målgrupp och bostadsaffären ett bra tillfälle att presentera helhetserbjudandet inom bank, pension och försäkring och vår kompetens inom skadeförebyggande arbete och erbjudanden kopplade till det.

Verksamheten bedrivs i franchiseform där Länsförsäkringar Jämtland är franchisegivare och huvudman för den lokala bobutiken. Länsförsäkringar Fastighetsförmedling är med andra ord alltid lokalt förankrat och skiljer sig därmed från de rikstäckande fastighetsmäklarkedjor som styrs och leds centralt.

Styrkan i varumärket

Länsförsäkringars gemensamma varumärke är mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branschen för bank, försäkring och pension. TNS SIFOs varumärkesmätning 2009 bland privatpersoner och företagare i Sverige visar att Länsförsäkringar har branschens starkaste varumärke både på privat- och företagsmarknaden.

Länsförsäkringar har länge legat i toppen när Svenskt Kvalitetsindex redovisar hur nöjda kunderna är med sina banker och försäkringsbolag. 2009 års mätning visade att Länsförsäkringar hade Sveriges mest nöjda bank- och bolånekunder på privatmarknaden. Inom sak- och livförsäkring är placeringen tvåa i samtliga kategorier förutom bland sjukvårds- och tjänstepensionskunderna som placerar Länsförsäkringar som nummer ett. Finansbarometern utsåg under 2009 Länsförsäkringar till både Årets Sakförsäkringsbolag och Årets Livförsäkringsbolag på företagsmarknaden.

Stabil återförsäkring till lägre kostnad

Alla försäkringsbolag har behov av att skydda sin verksamhet mot kostnader för stora enskilda skador och naturkatastrofer. Oftast vänder sig ett försäkringsbolag till speciella återförsäkringsbolag på den internationella marknaden för att försäkra en del av sina risker. Inom länsförsäkringsgruppen har bolagen en naturlig möjlighet att dela riskerna mellan sig. Länsförsäkringar Jämtland betalar, liksom övriga 23 länsförsäkringsbolag, årligen in en återförsäkringspremie till det gemensamma bolaget Länsförsäkringar Sak. Premien baseras bland annat på länsförsäkringsbolagets exponering och skadehistorik, men också på hur stor så kallat självbehåll bolaget väljer. Självbehållet kan jämföras med den självrisk som privatpersoner och företag betalar inom skadeförsäkring. När det enskilda länsförsäkringsbolaget drabbas av en storskada betalas ersättning ut från Länsförsäkringar Sak med avdrag för det valda självbehållet. Länsförsäkringar Sak köper i sin tur skydd på den internationella återförsäkringsmarknaden för större risker och för natur- och katastrofskador.

Gemensam utveckling

Under 2009 drevs ett antal gemensamma utvecklingsfrågor av Länsförsäkringar AB. Exempel:

Banktjänster för småföretag

Länsförsäkringsgruppens fokus på banktjänster till småföretag innebär både anpassning av banktjänster och en på sikt lönsam småföretagaraffär. Arbetet med process- och verksamhetsutveckling samt kreditregelverk har startat och systemutvecklingen är påbörjad.

Nytt system för motorförsäkring

För att utveckla den marknadsledande positionen inom motorförsäkring pågår utvecklingen av ett nytt försäkringssystem. Det nya försäkringssystemet ska minska det omfattande manuella arbete som nuvarande system kräver, och sänka administrations- och driftskostnaderna.

Förbättrade internettjänster för företagare

I november skedde förändringar av internetssidorna för företagskunder. Dels har ett omfattande förbättringsarbete gjorts av de öppna sidorna, dels har en översikt tagits fram för de inloggade sidorna.

Flytt av IPS - Individuellt Pensionssparande

Nu kan kunderna flytta sitt tidigare IPS-sparande till Länsförsäkringar. Efterfrågan har varit mycket stor. Nästa steg för IPS-projektet är att möjliggöra placeringar av pensionskapital i värdepapper. Lansering av den delen sker under 2010.

Aktieinnehav i Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar Jämtland äger 2,5 procent av aktiekapitalet i Länsförsäkringar AB. Aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB inräknas i Länsförsäkringar Jämtlands konsolideringskapital.

Engagemang i det lokala samhället - en naturlig del av Länsförsäkringars verksamhet

Samhällsansvar och ett starkt engagemang i det lokala samhället är för Länsförsäkringar Jämtland en naturlig konsekvens av vilka vi är: Som kundägt bolag är det vårt enda syfte att skapa individuell trygghet för kunder och ägare.

Länsförsäkringars arbete med samhällsansvar är förankrat sedan lång tid tillbaka och är nära knutet till värdegrunden – ömsesidighet och lokal närvaro. Samspelet med det samhälle vi verkar i är omfattande – det finns ett starkt engagemang i det lokala

samhällets utveckling och tillväxt. Liksom övriga länsförsäkringsbolag stödjer och samarbetar Länsförsäkringar Jämtland aktivt med organisationer, föreningsliv, idrottsrörelser och näringsliv.

Trygghet är själva grunden för Länsförsäkringars verksamhet. Under lång tid har syftet varit att skapa individuell trygghet genom att erbjuda försäkringar. Men parallellt med det har en viktig del av arbetet också handlat om att minska risker och att skapa trygghet i den omgivning där människor lever och verkar. Insatser som gynnar inte bara de egna kunderna, som också är våra ägare, utan hela samhället.

Miljöhänsyn en del i det lokala samhällsansvaret

Länsförsäkringsgruppen strävar efter att miljöhänsyn ska finnas med i alla delar av verksamheten. I affärsutvecklingen, i försäljningen, när kunden drabbas av en skada och i kontorsarbetet. Målet är att arbetet med att nå en ökad konkurrenskraft till lägre kostnad också ska leda till mindre miljöpåverkan. Genom att exempelvis utveckla kundinformationen på internet kan papperhanteringen på sikt avvecklas.

Minska skadorna

Ett fokusområde i miljöarbetet är att minska kundernas skador. Varje skada innebär miljöpåverkan i form av energiförbrukning, sanering, transporter, materialanvändning och avfall. Länsförsäkringar har beräknat att en vattenskada innebär utsläpp av 300 kilo koldioxid. Cirka 80 kilo kommer från transporter, 10 kilo från avfuktning och 210 kilo från tillverkning och omhändertagande av material. Därför är en viktig miljöåtgärd att hjälpa kunderna att undvika skador.

Miljögodkända entreprenörer

Skulle kunden ändå drabbas av en skada försöker Länsförsäkringar minska miljöbelastningen av framförallt byggnadsskador. Årligen upphandlar länsförsäkringsgruppen entreprenörer motsvarande en verksamhet med 1 000 byggnadssnickare. Dessa har också kvalitets- och miljögodkänts av Länsförsäkringar och genom kontinuerlig utbildning och information delges de nya rön och bättre metoder.

Minska den direkta miljöpåverkan

För att minska den direkta miljöpåverkan styrs tjänsteresorna i allt större utsträckning till tåg. Under året har användningen av miljöbilar som tjänstebilar ökat. Allt fler möten sker i form av telefon-, video- eller webbmöten för att minska det totala resandet. En stor andel av den el som köps in är miljömärkt, uppvärmningen sker med fjärrvärme och många energibesparande åtgärder har vidtagits i länsförsäkringsgruppens fastigheter. I den utveckling som bedrivs inom länsförsäkringsgruppen är en av målsättningarna att minska pappersflödet både inom bolaget och ut till kund.

Miljöklassade fastigheter

Regeringen har under miljödepartementets ledning samlat aktörer inom bygg- och fastighetssektorn för att de aktivt och genom olika åtaganden ska verka för en hållbar utveckling i den så kallade Bygga Bo-dialogen. Länsförsäkringar har aktivt deltagit i Bygga Bo-dialogen med implementeringsfrågor för Miljöklassad Byggnad. Miljöklassning av fastigheter omfattar flera områden som energianvändning, farliga ämnen, miljöpåverkan och inomhusmiljö.

Unik återvinningsförsäkring

Länsförsäkringsgruppen kan som enda bank- och försäkringsgrupp erbjuda återvinningsförsäkring för lantbruk i stora delar av landet. Med återvinningsförsäkringen får lantbrukare och boende på lantbruksfastigheter miljöfarligt avfall och lantbruksskrot miljöriktigt borttransporterat och omhändertaget från sina gårdar.

För att få ytterligare kunskap bidrar Länsförsäkringar till miljörelaterad forskning. Några av de projekt som nu finansieras handlar om att analysera förebyggande åtgärder mot skred och ras och att se hur konsekvenserna av översvämningar i städernas vattensystem kan minskas.

Systematiskt miljöarbete

Samtliga bolag inom länsförsäkringsgruppen är miljöcertifierade enligt ISO 14001. Det innebär att det i beslut och handling ska tas miljöhänsyn för att ständigt minska miljöpåverkan och bidra till en hållbar samhällsutveckling. Varje bolag har ett eget certifikat som upprätthålls genom intern revision och extern granskning av ackrediterat certifieringsorgan.

Mäklad försäljning

Genom Länsförsäkringar Mäklarservice når Länsförsäkringar de kunder som väljer att företrädas av mäklare när de köper försäkring. För länsförsäkringsbolagens räkning förvaltrade Mäklarservice vid utgången av 2009 en sakförsäkringspremie om 1 060 (1 162) Mkr. Den mäklade försäljningen av liv- och pensionsprodukter uppgick till 10 430 (10 634) Mkr i försäljningsvärde.

Bolagsstyrning

Bolagsstyrningsrapport

Länsförsäkringar Jämtland

1. Svensk kod för bolagsstyrning

År 2008 presenterades en reviderad Svensk kod för bolagsstyrning (Koden). Koden bygger på principen ”följ eller förklara” vilket innebär att ett företag som tillämpar koden kan avvika från enskilda regler men ska då ange förklaringar till avvikelserna. Koden innebär bland annat att Länsförsäkringar Jämtland i anslutning till årsredovisningen ska avge en särskild rapport om bolagsstyrningsfrågor där det ska anges om och hur koden tillämpats under det senaste räkenskapsåret.

Bolagsstyrning definierar det beslutssystem genom vilka ägarna, direkt eller indirekt, styr Länsförsäkringar Jämtland. Bolagsstyrningen regleras av svensk lagstiftning, regler och rekommendationer. Utöver detta tillämpar Länsförsäkringar Jämtland även principerna enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

Tillämpning av Svensk kod för bolagsstyrning

Länsförsäkringar Jämtland är ett ömsesidigt försäkringsbolag som ägs av sina försäkringstagare. Detta innebär att det inte finns några aktieägare i bolaget. På bolagsstämman företräds försäkringstagarna av fullmäktige. Utifrån ett kodperspektiv likställs Länsförsäkringar Jämtland fullmäktigeledamöterna med aktieägare. Skillnaden är dock den att fullmäktigeledamöterna inte representerar olika aktieägares intressen utan det distrikt de väljs ifrån. Utifrån den ömsesidiga bolagsformen och dess regelverk har Länsförsäkringar Jämtland inga uppgifter att redovisa kring valberedningens, styrelsens eller verkställande ledningens innehav av aktier och andra finansiella instrument, betydande affärsförbindelser med aktieägare eller incitamentsprogram som är kopplade till aktier.

Denna bolagsstyrningsrapport är upprättad i enlighet med kodens stadganden. Rapporten avser verksamhetsåret 2009. Rapporten har granskats av Länsförsäkringar Jämtlands revisor. Granskningen har inte haft som syfte att utvärdera hur väl den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen har fungerat.

2. Bolagsstämma

Länsförsäkringar Jämtlands bolagsordning

Utöver lagstiftning, regler och rekommendationer samt Svensk

kod för bolagsstyrning är Länsförsäkringar Jämtlands bolagsordning det dokument som bland annat fastställer bolagets firma, hur styrelse och fullmäktige väljs, var styrelsen har sitt säte och bolagets verksamhetsinriktning.

Länsförsäkringar Jämtlands bolagsstämma

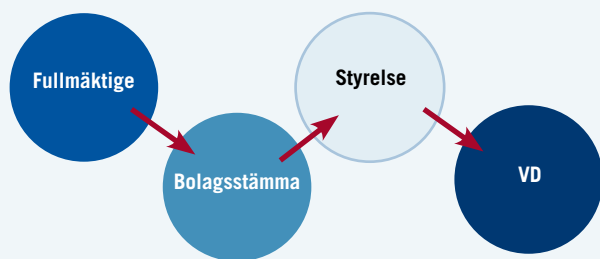
Bolagsstämman är Länsförsäkringar Jämtlands högsta beslutande organ med ett antal formella uppgifter som regleras i lag och bolagsordning. Stämmans huvudsakliga uppgifter är att besluta om bolagsordning för Länsförsäkringar Jämtland, utse styrelse, revisorer och valberedning samt besluta om ersättning till dessa, fastställa resultat- och balansräkning och vinstdisposition samt besluta om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören.

Bolagsstämman utgörs av fullmäktige, valda av försäkringstagarna. Antalet fullmäktige uppgick under 2009 till 47 personer. Länsförsäkringar Jämtlands fullmäktigeorganisation finns beskriven under bolagsstyrningsfrågor på bolagets hemsida. Kallelse till bolagsstämman sker genom brev med posten, tidigast fyra och senast två veckor före bolagsstämman. Plats och tidpunkt för bolagsstämman publiceras även på Länsförsäkringar Jämtlands hemsida. Kodens övriga bestämmelser om bolagsstämma, bland annat om styrelsens, ledningens och revisorernas närvaro samt om bolagsstämmans genomförande tillämpas av bolaget. Protokoll från bolagsstämma publiceras på bolagets hemsida.

I enlighet med bolagsordningen väljs styrelsens ordförande på ordinarie bolagsstämma 2010. Vid bolagsstämman lämnas förslag till ersättning, dels till styrelsens ordförande och dels till övriga styrelseledamöter. Ersättning utgår även för arbete i utskott. Vidare föreslås bolagsstämman att godkänna principer för ersättning och andra anställningsvillkor för Länsförsäkringar Jämtlands ledning.

Ordinarie bolagsstämma 2009

Länsförsäkringar Jämtlands ordinarie bolagsstämma 2009 hölls den 4 april på Restaurang Hov på Jämtli Historieland i Östersund. På stämman deltog 42 av 47 fullmäktigeledamöter. Sju av åtta ledamöter i Länsförsäkringar Jämtlands styrelse, vd samt revisor var närvarande vid stämman.

Följande beslut av materiell betydelse fattades:

- Till stämмоordförande valdes länsrådet Pia Sandvik-Wiklund.
- Styrelseledamöterna och verkställande direktören beviljades ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2008.
- Jan Holmberg, Per Söderberg, Maria Nyberg Ståhl, Lena Kagart, Eva Scherl, Marie Simonsson, Björn Jacobsson och Tomas Eriksson omvaldes till ledamöter i styrelsen.
- Jan Holmberg valdes till ordförande i styrelsen.
- Styrelsearvodet för 2009 fastställdes enligt valberedningens förslag.
- Bolagsstämman beslutade i enlighet med styrelsens förslag beträffande principer för lönesättning och andra anställningsvillkor för bolagsledningen.
- Cathrine Hult Karlsson, Owe Broman, Lars-Eric Halvarsson, Kjell Ericson, Monica Marsh, Margareta Berntsson och Andreas Axelsson omvaldes till ledamöter i valberedningen. Inger Björk och Anette Arvidsson valdes till nya ledamöter i valberedningen.
- Kjell Ericson valdes till valberedningens ordförande.
- Claes-Göran Carlsson, Deloitte, anmäldes som ordinarie revisor, han valdes vid stämman 2006. Revisor väljs nästa gång 2010.

3. Valberedning

Länsförsäkringar Jämtland har en av bolagsstämman utsedd valberedning med huvudsaklig uppgift att utarbeta förslag till val av styrelse och revisorer samt ersättning till dessa. Valberedningens ledamöter väljs ur fullmäktige och representerar samtliga kommuner i länet, Östersunds kommun representeras av två ledamöter. Namnen på valberedningens ledamöter finns publicerade på Länsförsäkringar Jämtlands hemsida. Valberedningens ledamöter väljs för en mandattid om ett år. Valberedningens uppgifter och arbetsformer framgår av instruktion för valberedningen, fastställd av bolagsstämman. Den nu gällande instruktionen finns publicerad på Länsförsäkringar Jämtlands hemsida.

Valberedningen kommer att presentera sina förslag för fullmäktige i kallelsen till ordinarie bolagsstämma 2010. Förslagen kom-

mer även att presenteras på bolagets hemsida. I kallelsen kommer valberedningen att presentera och motivera sina förslag och lämna en redogörelse för hur dess arbete bedrivits.

Valberedningen har under året bestått av nedanstående personer:

CATHRINE HULT KARLSSON, ekonom, Bergs kommun. Vice ordförande
INGER BJÖRK, adjunkt, Bräcke kommun
MARGARETA BERTSSON, fru, Härjedalens kommun
ANDREAS AXELSSON, driftledare, Krokoms kommun
ANETTE ARVIDSSON, skogsvårdsassistent, Ragunda kommun
OWE H. BROMAN, skorstensfejarmästare, Strömsunds kommun
LARS-ERIC HALVARSSON, pensionär, Åre kommun
KJELL ERICSON, f.d. polisinspektör, Östersunds kommun. Ordförande
MONICA MARSH, leg. barnmorska, Östersunds kommun

4. Länsförsäkringar Jämtlands styrelse

Styrelsen ansvarar för organisation och förvaltning. I detta ansvar ingår bland annat att fastställa organisation, mål och strategier samt riktlinjer för kontroll och styrning.

Styrelsen ska enligt bolagsordningen bestå av lägst sex och högst nio ledamöter. Styrelsen består av åtta stämмоvalda ledamöter och två arbetstagarledamöter. Styrelsen biträds av en sekreterare som inte är ledamot i styrelsen. På bolagsstämman väljs ordförande i styrelsen. Styrelsens ordförande ska ansvara för att styrelsens arbete bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina åligganden. Det åligger även styrelsens ordförande att fullgöra följande arbetsuppgifter:

- Organisera och leda styrelsens arbete.
- Säkerställa att ny styrelseledamot erbjuds erforderlig introduktions- och vidareutbildning.
- Ha regelbunden kontakt med och samarbeta med vd samt utvärdera vd:s arbete.
- Säkerställa att styrelsen erhåller tillfredsställande information och beslutsunderlag.
- Kontrollera att styrelsens beslut verkställs.
- Genomföra ordförandebereidning inför styrelsens sammanträden.
- Ansvara för bolagsstämmor, styrelsesammanträden, styrelsekonferenser och distriktsmöten.
- Vara ordförande i finansutskottet och på distriktsmöten.
- Efter samråd med vd svara för kontakter med myndigheter, institutioner och organisationer.
- Säkerställa att styrelsens arbete årligen utvärderas.

- Företräda Länsförsäkringar Jämtland vid stämmor med bolag där Länsförsäkringar Jämtland har ett strategiskt intresse samt vid konsortiemöten och andra möten som har betydelse för bolagets framtid.
- Vara talesman för bolaget i frågor om vd:s anställningsvillkor och om principer för ersättning till bolagsledningen.

Mandattiden för de bolagsstämmovalda ledamöterna uppgår till ett år.

Samtliga ledamöter valda av bolagsstämman har av valberedningen bedömts vara oberoende i förhållande till Länsförsäkringar Jämtland och dess bolagsledning.

Styrelsen har fastställt instruktioner för sitt och ordförandens arbete. Instruktionerna ses över årligen för anpassning till Svensk kod för bolagsstyrnings bestämmelser. Instruktionerna finns publicerade på Länsförsäkringar Jämtlands hemsida.

LÄNSFÖRSÄKRINGAR JÄMTLANDS STYRELSE PRESENTERAS NEDAN:

JAN HOLMBERG, Stugun
Född 1942. Lantbrukare. Invald i styrelsen 1995.
Styrelsens ordförande fr.o.m. 2005.
Arbetslivserfarenhet: Norrskog: ordförande. LRF: diverse uppdrag på riksnivå, ledamot i länsförbundets styrelse. Skogsbrukare. Ansvarig för kooperativ förening, äldreomsorg, ca 15 anställda. Flygvapnet: fältflygare och flyglärare.

EVA SCHERL, Ås
Född 1962. Civilekonom. Financial Controller inom Fairford Holdings Scandinavia AB.
Invald i styrelsen 2000.
Arbetslivserfarenhet: Lindebergs Grant Thornton AB: konsult inom ekonomistyrning/ekonomiansvarig. Byggelit AB: controller, ekonom. Swedbank AB: företagsrådgivare.

PER SÖDERBERG, Östersund
Född 1946. F.d.kommunallråd. Invald i styrelsen 1995.
Arbetslivserfarenhet: Östersunds kommun: heltidspolitiker 1989-2005, kommunallråd och oppositionsråd. Mellersta Norrlands Föreningsbank 1969-1989: bankkonsulent, informationschef, personalchef, organisationschef.
Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i NTF i Jämtlands län. Styrelseledamot i NTF:s förbundsstyrelse. Ordförande i kommunrevisionen i Östersunds kommun.

MARIE SIMONSSON, Hamnerdal
Född 1957. Civ. ek, M. Sc., Konsult, International Business Consulting. Invald i styrelsen 2005.
Arbetslivserfarenhet: ALMI Företagspartner: Vd Byggelit AB: Vd. Sphinx Gustavsberggruppen: Chief Operating Controller, fabrikschef, business controller, chef logistik och administration. Enertech Industrier: Divisions controller, administrativ direktör, redovisningschef.
Övriga väsentliga uppdrag: Styrelseledamot Norrskog. Styrelseledamot Investa Företagskapital. Partner och styrelseledamot Nordiska Konsthuset Göteborg. Ledamot Handelskammaren Östersund. Vice President Equity Inc. Saint Petersburg, Florida.

MARIA NYBERG STÅHL, Nälden
Född 1946. Fil pol mag. Verksamhetscontroller vid Mittuniversitetet. Invald i styrelsen 1996.
Arbetslivserfarenhet: Högskolan i Östersund: administrativ chef, Mithögskolan: planeringsdirektör, utredare m.m. Försvarets forskningsanstalt: analytiker, institutionschef, överingenjör.
Övriga väsentliga uppdrag: Ledamot av Kungliga Krigsvetenskapsakademien.

BJÖRN JACOBSSON, Frösön
Född 1954. Verkställande direktör på Gärdin & Persson AB. Invald i styrelsen 2006.
Arbetslivserfarenhet: Digidoc Consulting och Digidoc Business AB: Vd. Egen företagare Jämtdata/Arrowhead. Strået AB i Strömsund: Vd. Televerket Jämtland: marknads-/försäljningschef. Officer vid Norrlands Artilleriregemente A4.
Övriga väsentliga uppdrag: Styrelseledamot i bolagen inom Gärdin & Persson-koncernen. Styrelseledamot Svensk Handel Östersund.

LENA KAGART, Duved
Född 1959. Platschef Handöls Täljsten AB. Invald i styrelsen 1999.
Arbetslivserfarenhet: Handöls Täljsten AB, AB Jämtlandskalksten: ekonomi- och administrationschef. Grand Åregården AB: ekonom. Åre Fjärrvärme AB: kamrer. Åre kommun: budgetkamrer.
Övriga väsentliga uppdrag: Ledamot i kommunfullmäktige i Åre kommun. Styrelseordförande i Årehus AB.

TOMAS ERIKSSON, Hackås
Född 1960. Affärsutvecklare på Peab. Invald i styrelsen 2006.
Arbetslivserfarenhet: Skanska: affärsutvecklare, distriktchef, arbetschef. Eget byggföretag. ABV: olika arbetsledande tjänster.
Övriga väsentliga uppdrag: Ledamot Active Rehab AB.

5. Styrelsens arbete under 2009

Styrelsen träffar årligen revisorn i anslutning till bokslutsgranskningen, vid denna träff behandlas även frågor kring den finansiella rapporteringen. För att säkerställa kvaliteten i den finansiella rapporteringen har Länsförsäkringar Jämtland funktioner som compliance, riskkontroll och oberoende granskning. Den oberoende granskningen har till uppgift att granska och utvärdera den interna kontrollen. Vidare har Länsförsäkringar Jämtland dokumenterade rutiner för den finansiella rapporteringen.

Styrelsens arbete följer en årlig plan i vilken styrelsen går igenom och följer upp strategier, mål, risker, den finansiella ställningen och därmed sammanhängande frågor. På det konstituerande sammanträdet fastställs instruktioner för styrning av verksamheten.

Styrelsens ordinarie sammanträden är förlagda till varannan månad förutom i februari och mars då sammanträdena ligger tätare med anledning av årsredovisnings- och bokslutsärenden. Styrelsen genomför varje år under hösten ett styrelseseminarium som ägnas åt arbetet med nästkommande års affärsplan men som även omfattar utbildningsinsatser för styrelsens del.

Styrelseutskott och utskottsarbete under 2009

Som ett led i att effektivisera och fördjupa styrelsens arbete i vissa frågor har styrelsen inom sig inrättat två utskott: Bankstyrelse och finansutskott. Utskotten har rätt att fatta beslut i ärenden som styrelsen delegerat till dem samt i andra frågor inom respektive utskotts ansvarsområde som inte är av principiell karaktär. Protokollen delges styrelsen. Utskottens uppgifter och befogenheter framgår av instruktion för bankstyrelsen respektive instruktion för finansutskottet. Frågor som omfattar revision och ersättningar behandlas av styrelsen i sin helhet. Förutom ovan nämnda utskott finns ingen ytterligare delegering av arbetsuppgifter inom styrelsen.

Närvarofrekvens för stämмоvalda styrelseledamöter, bankstyrelse och finansutskott framgår av tabellen nedan:

Namn	Invald	Befattning	Bankstyrelse	Finansutskott	Närvaro ordinarie möten	Närvaro utskotts-möten
Jan Holmberg	1995	Ordförande		Ordförande	7/7	8/8
Per Söderberg	1995	Ledamot			6/7	
Maria Nyberg Ståhl	1996	Ledamot			7/7	
Lena Kagart	1999	Ledamot	Ledamot		5/7	9/9
Eva Scherl	2000	Ledamot	Ledamot		7/7	9/9
Marie Simonsson	2005	Ledamot			6/7	
Björn Jacobsson	2006	Ledamot		Ledamot	6/7	8/8
Tomas Eriksson	2006	Ledamot			7/7	

6. Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen

Inledning

Denna rapport om intern kontroll är upprättad som en följd av och i enlighet med Svensk kod för bolagsstyrning (Koden). Denna rapport avser endast organisationen av intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Den externa finansiella rapporteringen för Länsförsäkringar Jämtland omfattar delårsrapport och årsredovisning.

Denna rapport är en beskrivning av hur den interna kontrollen är organiserad men innehåller inte något uttalande över hur väl kontrollen har fungerat. Rapporten är översiktligt granskad av Länsförsäkringar Jämtlands revisor.

De interna kontrollerna i de mest väsentliga processerna i den finansiella redovisningen, med utgångspunkt i de största resultat- och balansposterna, är sedan tidigare kartlagda. Som grund för denna rapport har bolaget använt sig av det ramverk som fått den största spridningen och som är internationellt erkänd. Det ramverket benämns för COSO-modellen och omfattar kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön utgör grunden för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Kontrollmiljön innefattar bland annat de värderingar och den företagskultur som styrelse och ledning kommunicerar och verkar utifrån i syfte att skapa en så ändamålsenlig och effektiv verksamhet som möjligt. Den omfattar i huvudsak organisationsstruktur, beslutsordning samt fördelning av befogenheter och ansvar mellan de olika organ som styrelsen och verkställande direktören inrättat för Länsförsäkringar Jämtland. Denna ordning dokumenteras och kommuniceras i styrdokument i form av interna instruktioner, policydokument och riktlinjer. Arbetsfördelningen mellan styrelse och verkställande direktör finns reglerad i dokumenten instruktion-arbetsordning för styrelsen samt instruktion för vd. Länsförsäkringar Jämtlands styrelse fastställer instruktioner och policydokument medan verkställande direktören fastställer riktlinjer.

Styrelsen fastställer den övergripande organisationen, finansiella mål och övriga mål utifrån en modell med balanserat styrkort. Styrelsen utvärderar verkställande direktörens och ledningens prestationer och resultat. Verkställande direktören ansvarar för att Länsförsäkringar Jämtland har strukturerade processer för kompetensförsörjning, jämställdhet och generationsväxlingar.

Arbetsfördelning mellan övriga befattningshavare finns beskriven i instruktioner och andra styrdokument där ansvarsområden och befogenheter framgår.

Exempel på av styrelsen fastställda instruktioner och policydokument är inom områdena etik, försäkringstekniska frågor, placeringar av tillgångar, kontroll och styrning, risker, finansutskott, rapportering, intressekonflikter, regelefterlevnad samt jämställdhet. De instruktioner som finns kring den finansiella rapporteringen uppdateras vid ändringar av lagkrav och redovisningsstandarder.

Fastställandet av instruktioner, policydokument och riktlinjer följer en fastställd struktur. Rutinerna kring den finansiella rapporteringen har sammanställts till en ekonomihandbok. Ekonomihandboken informerar om styrsystem samt ekonomiska och finansiella rapport- och informationssystem. I detta dokument finns det bland annat vägledning för hanteringen från enskild transaktion till bokslut och beskrivning av redovisningsprinciper.

Styrelsen har inget revisionsutskott utan styrelsen som helhet hanterar de revisionella frågorna. I detta ingår bland annat att en gång per år träffa revisorn utan närvaro av verkställande direktör eller någon annan från företagsledningen.

Styrelsen har fastställt en instruktion för rapportering innehållande bestämmelser om vad som ska rapporteras till styrelsen och med vilken periodicitet detta ska ske. Rapporteringen ska vara av sådan art att styrelsen kan göra en välgrundad bedömning av bolagets risker och ekonomiska utfall.

I anslutning till att styrelsen årligen fastställer instruktion för hantering av försäkringsmässig och finansiell risk, policy för försäkringstekniska riktlinjer samt placeringspolicy kvantifieras risker vad avser försäkrings-, kredit-, marknads- och placeringsrisker. Vidare följs riskerna kvartalsvis genom en s.k. riskmodell som genomarbetats utifrån Finansinspektionens regelverk för "trafikljusmetodik". Dessa rapporter sammanställs av bolagets riskkontroll, controller och ekonomifunktion och kommuniceras till styrelse och bolagsledning. Denna organisationsstruktur möjliggör en effektiv hantering av Länsförsäkringar Jämtlands risker.

Styrelsen fastställer årligen en strategisk plan, som sammanfattas i det balanserade styrkortet. Verkställande direktören har sedan ansvaret för att detta förs ut till chefer och övrig berörd personal i en strukturerad process.

Riskbedömning

Länsförsäkringar Jämtlands riskbedömning möjliggör identifiering av verksamhetens väsentliga risker. Länsförsäkringar Jämtland har genom fyra aktiviteter (självutvärderingsprocesser) dokumenterat var de väsentliga riskerna finns på såväl bolags-, affärsenhets- och processnivå. Dessa självutvärderingsprocesser sker genom fastställande av instruktion för hantering av försäkringsmässig och finansiell risk, policy för försäkringstekniska riktlinjer, placeringspolicy, användandet av riskmodell, årlig uppdatering av kontinuitetsplan samt att en oberoende granskningsfunktion gör en årlig

oberoende riskanalys. Detta utgör grunden för den revisionsplan som fastställs av styrelsen. Som ett komplement till de ovan redovisade självutvärderingsprocesserna har styrelsen vid ett seminarium haft en egen självutvärderingsprocess kring de risker som bolaget exponeras och kan utsättas för. Vid detta seminarium lades särskilt fokus på att bedöma om riskerna var rimligt beskrivna och rimligt omhändertagna. Det konstaterades att så var fallet.

Riskerna i processen för den finansiella rapporteringen identifieras och tydliggörs genom funktionerna: *riskkontroll* (Risk Manager), *regelefterlevnad* (Compliance), *säkerhetsansvarig* och löpande *controllerverksamhet*.

Utifrån identifierade affärsmässiga och finansiella risker har Länsförsäkringar Jämtland kopplat kontrollmål. Kontrollmålens syfte är att hantera identifierade risker samt att säkerställa en korrekt finansiell rapportering. Kontrollmålen ska säkerställa att finansiella transaktioner redovisas fullständigt och riktigt, att utförda transaktioner är godkända enligt fastställda policydokument och rutiner samt att åtkomsten till systemapplikationer och underliggande IT-plattform är begränsad utifrån fastställda arbetsfunktioner och roller.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteternas syfte är att möta identifierade risker och till dem kopplade kontrollmål. Länsförsäkringar Jämtland har dels övergripande kontrollaktiviteter som är gemensamma för flera processer, dels processspecifika kontrollaktiviteter. Ett kontinuerligt arbete bedrivs för att utvärdera, förbättra och dokumentera kontrollaktiviteter i alla väsentliga processer. Exempel på väsentliga processer är premiehantering, skadereglering, reservsättning, kapitalförvaltning, IT samt bokslut. Andra processer är försäljningsprocessen och processer kring driftkostnader.

Exempel på kontrollaktiviteter är rutiner för dualitet och andra rutiner för kreditbeslut, utbetalning, granskning och uppföljning av krediter, sammanställning av den totala kreditportföljen och riskprofiler. Vidare sker uppföljning så att regelverket kring intag av försäkringsrisker följs.

Kontrollaktiviteter förknippade med den finansiella redovisningen rör främst avstämningar, såväl manuella som maskinella, mot reskontor och huvudbok och omfattar bland annat rutiner för att säkerställa existens och värdering av tillgångar och skulder och att tillgångar, skulder och affärstransaktioner blivit korrekt bokförda.

Inom enheten Affärsstöd görs årligen, tillsammans med LFAB, en analys för att följa och begränsa de risker som är relaterade till system och IT. I Länsförsäkringar Jämtlands IT-system finns inbyggda kontroller för att hantera affärsrisker. Vidare har internrevisionen inom LFAB till uppgift att granska dessa gemensamma system och utvärdera de interna kontrollerna.

Information och kommunikation

Styrelsen förvissar sig om att informations- och kommunikationsvägar, till den del de omfattar intern kontroll avseende finansiell

rapportering, är ändamålsenliga. Styrelsen förvissas sig om att interna instruktioner, policydokument, riktlinjer och manualer är kommunicerade till rätt personer i verksamheten, att innebörden förstås samt att informations- och kommunikationsvägar inom bolaget är kända och möjliggör rapportering/återkoppling från verksamheten till styrelse och bolagsledning.

Bolaget har ett gemensamt intranät där allt regelverk finns tillgängligt. Således finns styrande dokumentation i form av instruktioner, policydokument och riktlinjer samt övrig verksamhetsinformation tillgänglig på intranätet som uppdateras löpande. Varje chef ska tillse att bestämmelserna kommuniceras till underställd personal. Samtliga medarbetare har ett personligt ansvar för att söka den information som krävs för att fullgöra sina arbetsuppgifter samt att hålla sig informerad om bolagsgemensamma nyheter. Vidare finns kanaler för alla medarbetare att kommunicera betydelsefull information till relevanta mottagare, ytterst styrelsen vid behov.

För kommunikation med externa parter finns en tydlig policy som anger riktlinjer för hur kommunikation bör ske. Syftet med policyn är att säkerställa att informationsskyldigheter efterlevs på ett korrekt och fullständigt sätt.

Uppföljning

Styrelsen tillser att processer för riskbedömning och kontroll anpassas utifrån förändringar i verksamheten som väsentligen påverkar intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Styrelsen tillser även att det finns en ändamålsenlig funktion för löpande uppföljning och årlig utvärdering av efterlevnaden av interna instruktioner, policydokument, riktlinjer och manualer samt av ändamålsenlighet och effektivitet i etablerade kontrollstrukturer. Styrelsen tillser att det finns en särskild process för uppföljning av att rapporterade brister åtgärdas.

Uppföljande enheter inom Länsförsäkringar Jämtland är controller, ekonomifunktioner, riskkontroll, compliance och oberoende granskning. För det ekonomiska utfallet sker månadsvis uppföljning med verkställande direktören och affärsenheterna genom controller där utfall jämförs med budget och affärsplan samt att uppsatta mål följs upp utifrån styrkort. Styrelsen, cheferna och berörd personal ges regelbunden månadsinformation och varje kvartal ges en fördjupad redovisning kring måluppfyllelsen av det balanserade styrkortet.

Utöver den kvartalsvisa uppföljningen skickas en resultatrapport 11 gånger per år till styrelsen, verkställande direktören och övrig bolagsledning. Vid varje styrelsesammanträde behandlas bolagets ekonomiska situation. Revisorerna granskar årsbokslut och delårsbokslut.

Konsolideringsgraden och riskmodellen följs upp kvartalsvis. Vad avser placeringen av Länsförsäkringar Jämtlands tillgångar svarar finansutskottet för att finansverksamheten bedrivs i enlighet med bolagets placeringspolicy. Finansutskottet svarar för att strukturen på placeringsstillgångar är sådan att erforderlig riskspridning uppnås, samt att försäkringsrörelselagens regler om skuldtäck-

ning efterlevs och att bolagets skuldtäkningsregister fortlöpande uppdateras.

I enlighet med Finansinspektionens anvisningar (FFFS 2005:1) har Länsförsäkringar Jämtland inrättat funktioner för riskkontroll och compliance. Uppgiften för riskkontroll är att fånga upp alla större risker och beskriva dem i ett sammanhang och sätta dem i relation till det egna kapitalet. Compliancefunktionens uppgift är att bistå vid identifiering av de risker som kan uppkomma i verksamheten till följd av bristande regelefterlevnad.

Mot bakgrund av Länsförsäkringar Jämtlands storlek har bolaget valt att inte ha en egen internrevisionsfunktion. Den oberoende granskningen utförs istället av externa revisorer. Den oberoende granskningens uppgift är att granska och utvärdera den interna kontrollen. Funktionen är direkt underställd styrelsen. Oberoende granskningsfunktionen rapporterar regelbundet till styrelsen, verkställande direktören samt till bolagets revisor. Granskningen sammanfattas en gång per år i en rapport till styrelsen. I den skriftliga rapporteringen lämnas ett omdöme om den interna kontrollen inom olika områden, även avseende den finansiella rapporteringen, baserat på genomförda granskningar.

7. Revision och revisor

Revisor och revisorssuppleant utses på bolagsstämman. Revisorn har till uppgift att på ägarnas vägnar granska årsredovisning och bokföring samt styrelsens och vd:s förvaltning. Auktoriserade revisorn Claes-Göran Carlsson, Deloitte, är utsedd till revisor. Uppdraget som revisor sträcker sig enligt bolagsordningen över fyra år. Punkten val av revisor behandlas dock årligen på bolagsstämman.

Revisionsbyrån har utöver revisionen haft ett fåtal övriga uppdrag för Länsförsäkringar Jämtland. I huvudsak har det rört sig om fördjupade genomgångar i samband med revision.

Revisor och revisorssuppleant presenteras nedan:

REVISOR

CLAES-GÖRAN CARLSSON, Deloitte

Född 1952. Har innehaft uppdraget som ordinarie revisor från och med år 2002. Auktoriserad revisor sedan 1983.

Övriga väsentliga uppdrag: Revisor i Jämtkraft AB, AB Berner & Co, Fresks Försäljnings AB, Östersundsbosträder AB, Reaxcer AB.

REVISORSSUPPLEANT

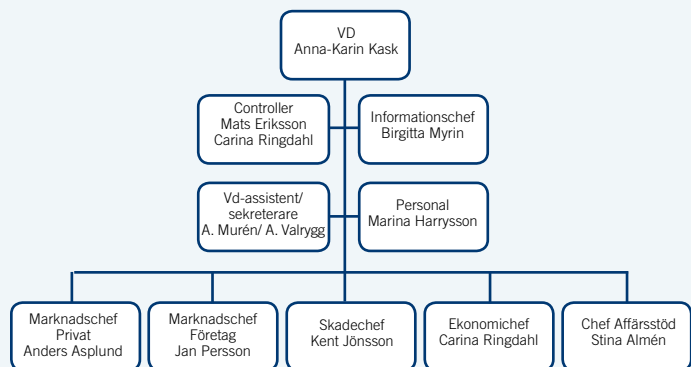
JAN PALMQVIST, Deloitte

Född 1962. Har innehaft uppdraget som revisorssuppleant från och med år 2002. Auktoriserad revisor sedan 1992.

Övriga väsentliga uppdrag: Vald revisor i bland annat Brandkontoret, AFA Försäkring, Heba Fastighets AB, Länsförsäkringar Stockholm, Länsförsäkringar Norrbotten och Swedbank. Av Finansinspektionen utsedd oberoende granskare av säkerställda obligationer i Länsförsäkringar Hypotek samt SBAB.

8. Bolagsledning

Vd ansvarar för den operativa verksamheten i Länsförsäkringar Jämtland. En skriftlig instruktion fastlägger ansvarsfördelningen mellan styrelse och vd. Vd:s ansvar innefattar bland annat löpande investeringar och avyttringar, personal-, finans- och ekonomifrågor, löpande kontakter med bolagets intressenter samt att tillse att styrelsen får den information som krävs för att kunna fatta väl underbyggda beslut. Vd i Länsförsäkringar Jämtland har utsett en ledning som tillsammans med henne löpande ansvarar för olika delar av verksamheten enligt organisationsschema till höger:

BOLAGSLEDNINGEN PRESENTERAS NEDAN:

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

ANNA-KARIN KASK, Lit

Född 1967. Fil.kand. i företagsekonomi. Anställd 1998.

Arbetslivserfarenhet: Global Market Partner, Isakssons Motor: redovisningschef.

Övriga väsentliga uppdrag: Ledamot i Ekonord Invest AB. Ledamot Fastighetsmäklarna Sundström & Partner AB. Ledamot Åremäklarna AB.

MARKNADSCHEF FÖRETAG

JAN PERSSON, Östersund

Född 1961. Bosöns Idrottsföretagshögskola, högskolekurser i ekonomi, juridik och ledarskap. Anställd 1993.

Arbetslivserfarenhet: Länsförsäkringar Stockholm: säljare företagsförsäkring.

Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande Brandskyddsföreningen Jämtland. Styrelseledamot Brandskyddsföreningen Nedre Norrland Utbildning AB.

MARKNADSCHEF PRIVAT

ANDERS ASPLUND, Frösön

Född 1961. Högskolekurser i ekonomi och ledarskap. Anställd 1998.

Arbetslivserfarenhet: FöreningsSparbanken: kontorschef.

Övriga väsentliga uppdrag: Ledamot Fastighetsmäklarna Sundström & Partner AB. Ledamot Åremäklarna AB.

CONTROLLER

MATS ERIKSSON, Östersund

Född 1946. Civilekonom. Anställd 1985.

Arbetslivserfarenhet: Gustafsson & Görtz, Sundsvalls Verkstäder, Hara AB: ekonomichef.

Övriga väsentliga uppdrag: Styrelseledamot ÖFG Drift AB och Jämtland-Härjedalens Golfdistrikt.

SKADECHEF

KENT JÖNSSON, Östersund

Född 1949. Högskolekurser: IT, ekonomi och projektledning. Anställd 1983.

Arbetslivserfarenhet: Värnpliktsverket: IT-chef.

CONTROLLER/EKONOMICHEF

CARINA RINGDAHL, Östersund

Född 1964. Ekonomexamen. Anställd 2007.

Arbetslivserfarenhet: Deloitte AB: auktoriserad revisor.

Övriga väsentliga uppdrag: Vd Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB.

INFORMATIONSCHEF

BIRGITTA MYRIN, Östersund

Född 1949. Marknadsekonom, högskolekurser i kommunikation. Anställd 1980.

Arbetslivserfarenhet: Östersunds kommun, Ericsson: administrativ service.

CHEF AFFÄRSSTÖD

STINA ALMÉN, Frösön

Född 1959. Fil.kand. i systemvetenskap. Anställd 2001.

Arbetslivserfarenhet: Jämtlands Läns Sparbank, Skattemyndigheten i Östersund, WM-data: IT- och verksamhetsutveckling.

Principer för ersättning till bolagsledningen

Ersättning till ledande befattningshavare utgörs av grundlön samt rörlig ersättning. Rörlig ersättning ska maximeras till en månadslön och baseras på individuellt uppsatta mål, s.k. målkontrakt.

För Länsförsäkringar Jämtlands ledande befattningshavare ska det inte finnas några ytterligare incitamentsprogram.

För icke-monetära förmåner ska samma villkor gälla för ledande befattningshavare som för övriga tjänstemän.

För ledande befattningshavare, exkl. vd, regleras pension och uppsägning av gällande kollektivavtal.

För vd gäller att pensionspremien inte får vara högre än 35 procent av pensionsgrundande lön. Vid uppsägning av vd får inte uppsägningstid och lön utöver uppsägningstiden omfatta mer än 24 månaders lön.

Styrelsen lämnar varje år förslag till bolagsstämman angående principer för ersättning till bolagsledningen.

Informationsgivning

Löpande och korrekt information till delägare och omvärld är viktig för att Länsförsäkringar Jämtlands ägare och intressenter ska kunna följa verksamheten och dess utveckling. Bolagets hemsida uppdateras kontinuerligt. Där finns bland annat ett separat avsnitt för bolagsstyrning. Länsförsäkringar Jämtland eftersträvar en god kommunikation med delägarna. Varje år hålls två informationsmöten för fullmäktigeförsamlingen. Därutöver lämnas en skriftlig rapport kring Länsförsäkringar Jämtlands verksamhet till fullmäktigeledamöterna två gånger per år.

Östersund den 16 mars 2010

Styrelsen för Länsförsäkringar Jämtland

Jan Holmberg
Ordförande

Lena Kagart

Tomas Eriksson

Björn Jacobsson

Eva Scherl

Marie Simonsson

Maria Nyberg Ståhl

Per Söderberg

Marika Nyström
Personalrepresentant

Anna-Karin Kask
Verkställande direktör

Revisors rapport

Som en utvidgning av mitt revisionsuppdrag som avrapporteras genom min revisionsberättelse daterad 2010-03-16 har jag på styrelsens uppdrag översiktligt granskat bolagsstyrningsrapporten för Länsförsäkringar Jämtland för år 2009. Min granskning har inte haft som syfte att utvärdera hur väl den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen har fungerat under räkenskapsåret.

Grundat på min översiktliga granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger mig anledning att anse att bolagsstyrningsrapporten inte har upprättats enligt de riktlinjer som anges i Svensk kod för bolagsstyrning eller att styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen inte, i allt väsentligt, har upprättats i enlighet med Vägledning till Svensk kod för bolagsstyrning.

Östersund den 16 mars 2010

Deloitte AB
Claes-Göran Carlsson
Auktoriserad revisor

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Jämtland, org.nr 593200-1828, avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för 2009, det 162:a verksamhetsåret.

Verksamhetsinriktning

Länsförsäkringar Jämtland är ett ömsesidigt försäkringsbolag, som inom Jämtlands län erbjuder sina kunder ett heltäckande försäkringsskydd och närliggande finansiella tjänster. Länsförsäkringar Jämtland är marknadsledande på flertalet områden och försäkrar närmare 60 procent av privatmarknaden och över 55 procent av företagsmarknaden.

Förutom den del av bedriven verksamhet, där Länsförsäkringar Jämtland har egen koncession, förmedlas djur- och grödaförsäkring till Agria Djurförsäkring samt livförsäkring till Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Fondliv. Till Länsförsäkringar Bank förmedlas in- och utlåningstjänster och till Länsförsäkringar Fondförvaltning köp och försäljning av andelar i investeringsfonder.

Även för de förmedlade affärerna har Länsförsäkringar Jämtland kundansvaret. Länsförsäkringar Jämtland deltar också i länsförsäkringsgruppens gemensamma återförsäkringssystem. Avgiven återförsäkring går till Länsförsäkringar Sak och Länsförsäkringar Jämtland tar emot återförsäkring från Länsförsäkringar Sak och Länsförsäkringar Liv.

Den totala affärsvolymen för ovanstående affärer fördelar sig enligt nedanstående (Mkr).

Sakförsäkring, premieinkomst	2009	2008
Direkt egen affär	391	394
Mottagen återförsäkring	45	41
Förmedlad försäkring	18	18
Livförsäkring, premieinkomst	139	136
Finansiella tjänster		
Bank, inlåning 31/12	758	631
Bank, utlåning 31/12	2 024	1 609
Fonder, marknadsvärde 31/12	46	29

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Jämtland ingår som ett av 24 självständiga och kundägda länsförsäkringsbolag i länsförsäkringsgruppen. Gemensamt äger gruppen Länsförsäkringar AB (LFAB) med dotterbolagen Länsförsäkringar Sak, Länsförsäkringar Liv, Länsförsäkringar Bank, Agria Djurförsäkringar samt Länsförsäkringar Run Off. I gruppen ingår även 14 socken- och häradsbolag. Länsförsäkringar Jämtland äger 2,5 procent av aktiekapitalet i LFAB och ägarrollen utövas av Länsförsäkringar Jämtlands ordförande och vd på ägarkonsortiets möten.

Länsförsäkringar Jämtland är ett självständigt bolag och bolagsformen är ömsesidigt försäkringsbolag, vilket betyder att Länsförsäkringar Jämtland ägs av sakförsäkringskunderna. Dessa väljer vid valmöten i länets åtta kommuner, på treårsmandat, för närvarande 47 fullmäktigeledamöter som företrädare sakförsäkringstagarna på bolagsstämman. Bolagsstämman utser styrelsen som består av åtta ledamöter. Därutöver ingår två personalrepresentanter i styrelsen.

Det helägda dotterbolaget Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB, org.nr 556660-2537, före detta Länsförsäkringar Jämtland Skadeförebygg AB, har under året bedrivit verksamhet bestående av förvaltning av aktier i Humlegården Holding I-III AB. Det helägda dotterbolaget Logen 6 Fastighets AB, org.nr 556763-5163, har ej bedrivit någon verksamhet.

Väsentliga händelser under året

Länsförsäkringar Jämtland har under räkenskapsåret förvärvat aktier i Fastighetsmäklarna Sundström & Partner i Östersund AB, org.nr 556343-1443 och Åremäklarna AB, org.nr 556470-2735. De båda bolagen öppnade den 1 augusti fastighetsmäklari under namnet Länshem Fastighetsförmedling. Från och med 1 januari 2010 byter Länshem namn till Länsförsäkringar Fastighetsförmedling. Länsförsäkringar Jämtland har från och med 2008 reglerat alla skador i vagnskadeförsäkringsavtalet som LFAB tecknat med Volkswagen Group Sverige. Avtalet med Volkswagen Group Sverige om vagnskadereglering förnyas inte. Det innebär att verksamheten är i full gång under 2010 och 2011 för att sedan successivt upphöra 2012.

Medarbetare

Länsförsäkringar Jämtlands framgång är beroende av medarbetarnas engagemang, kompetens och prestationer så att affärsverksamheten blir framgångsrik och ökar konkurrenskraften. Länsförsäkringar Jämtland arbetar strategiskt med friskvård och hälsa hos medarbetarna. Ett av målen i affärsplanen är att minska sjuktalen och höja frisktalerna, vilket på sikt ska ge lägre kostnader för sjukskrivning samtidigt som företaget framstår som en attraktiv arbetsgivare.

Miljöarbete

Länsförsäkringar Jämtland är sedan juni 2002 certifierade enligt ISO 14001, vilket innebär att bolaget åtagit sig att minska miljöpåverkan och visa på ständiga förbättringar. Att arbeta med miljöfrågor innebär ett långsiktigt arbete där delägare, kunder och samarbetspartners förväntar sig att Länsförsäkringar Jämtland ska agera som en god ”granne”. Genom att långsiktigt minska egen miljöpåverkan, aktivt arbeta med skadeförebyggande verksamhet och ha en dialog med samarbetspartners och övriga intressenter visar Länsförsäkringar Jämtland ett aktivt engagemang i miljöarbetet.

Resultat och ekonomisk ställning

Enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd har de finansiella rapporterna upprättats enligt FFFS 2008:26 och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2.2. Enligt Finansinspektionens allmänna råd tillämpas s.k. lagbegränsad IFRS i såväl moderbolagets redovisning som i koncernredovisningen.

PREMIER

Premieinkomsten före avgiven återförsäkring i egen affär ökade med 1,7 Mkr till 436,6 Mkr. Ökning skedde i privataffären med 5,1 Mkr, i företagsaffären med 2,9 Mkr och i olycksfallsaffären med 0,4 Mkr. Motoraffären minskade med 11,1 Mkr. Premieinkomsten i den mottagna återförsäkringsaffären ökade med 4,4 Mkr. Sammanlagd premieinkomst framgår av följande tabell (Mkr).

Premieinkomst	2009	2008
Direkt försäkring		
Hem, villa, villahem, fritidshus, båt	84,7	79,6
Företag, lantbruk, fastighet	120,6	117,7
Motorfordon	104,8	104,4
Trafik	72,5	84,0
Olycksfall	8,6	8,2
Summa direkt försäkring	391,2	393,9
Mottagen återförsäkring	45,4	41,0
Summa egen affär	436,6	434,9

MARKNAD

Förändringarna i Länsförsäkringar Jämtlands försäkringsbestånd framgår av nedanstående tabell.

Antal försäkringar	2009	2008
Hem, villa, villahem, fritidshus, båt	41 558	42 545
Företag, lantbruk, fastighet	14 814	14 815
Motorförsäkring	70 905	73 285
Olycksfall	9 731	9 002
Summa direkt försäkring	137 008	139 647
Liv	19 047	19 674
Djur	10 132	10 570
Summa förmedlad försäkring	29 179	30 244
Summa direkt och förmedlad försäkring	166 187	169 891

SKADOR

Skadekostnaden brutto uppgick under året till 281,9 (308,5) Mkr. I denna kostnad ingår skaderegleringskostnader med 21,1 (26,8) Mkr. Återförsäkrars andel av skadekostnaden var 20,3 (21,6) Mkr, vilket innebär att skadekostnaden netto blev 261,6 (286,9) Mkr. Skadeprocenten f.e.r. uppgick till 69,1 (76,4) procent. Avvecklingen av tidigare års avsättningar för oreglerade skador resulterade i en förlust på 2,0 (2,5) Mkr f.e.r., vilket ökat årets skadekostnad. Motsvarande genomsnittliga skadeprocent under senaste 5-årsperiod har uppgått till 74,0 (74,1) procent. Länsförsäkringar Jämtlands skadefrekvens blev 89 (91) skador per 1 000 försäkringar. Motsvarande genomsnittliga skadefrekvens under senaste 5-årsperiod har uppgått till 90 (92) skador per 1 000 försäkringar.

KAPITALFÖRVALTNING

Direktavkastningen uppgick till 22,5 (53,6) Mkr. Orealiserade värdeförändringar netto i placeringstillgångarna blev sammantaget 102,7 (-193,3) Mkr. Den totala kapitalavkastningen efter avdrag för kostnader uppgick till 125,2 (-139,7) Mkr.

Verkligt värde på Länsförsäkringar Jämtlands placeringstillgångar, inklusive likvida medel, uppgick vid verksamhetsårets slut till 1 412,7 (1 232,9) Mkr enligt följande struktur.

	2009		2008	
	Verkligt värde	Andel %	Verkligt värde	Andel %
Byggnader och mark	144,1	10	135,0	11
Aktier i intressebolag	2,3	0	1,9	0
Aktier och andelar	745,8	53	496,7	40
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	399,9	28	519,8	42
Lån m.m.	48,3	3	48,3	4
Derivat	36,6	3	0,9	0
Summa placeringstillgångar exkl. likvida medel	1 377,0		1 202,6	
Likvida medel	35,7	3	30,3	3
Summa placeringstillgångar inkl. likvida medel	1 412,7	100	1 232,9	100

RESULTAT

Försäkringsrörelsens tekniska resultat uppgick till 60,3 (29,8) Mkr. Finansrörelsen och övriga kostnader och intäkter uppgick till 100,1 (-158,7) Mkr. Det sammanlagda resultatet blev 160,4 (-128,9) Mkr före skatt. Efter skatt uppgick årets resultat till 117,9 (-91,5) Mkr.

5-årsöversikt

För 2009 och 2008 avser uppgifterna koncernen.

Mkr	2009	2008	2007	2006	2005
RESULTAT					
Premieintäkter f.e.r.	378,7	375,7	358,9	345,3	339,0
Kapitalavkastning överförd från kapitalförvaltningen	22,0	20,7	16,2	10,8	7,6
Övriga tekniska intäkter	0	0	5,1	0	0
Försäkringsersättningar f.e.r.	-261,6	-286,9	-290,0	-249,7	-242,2
Driftkostnader	-78,7	-79,7	-76,9	-72,3	-79,1
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen före återbäring	60,4	29,8	13,3	34,0	25,4
Återbäring	0	0	-30,0	0	-30,0
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	60,4	29,8	-16,7	34,0	-4,6
Återstående kapitalavkastning	103,2	-160,4	254,1	57,8	121,6
Övriga intäkter och kostnader	3,2	1,7	0	1,7	1,9
Resultat före dispositioner och skatt	160,4	-128,9	237,4	93,6	118,9
Årets resultat	117,9	-91,5	238,6	23,1	66,0
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringstillgångar verkligt värde	1 377,0	1 202,6	1 007,8	1 106,5	997,6
Premieinkomst f.e.r.	383,2	387,5	369,9	347,8	349,1
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r.	530,3	518,1	528,0	431,6	406,9
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	804,0	679,5	526,7	288,0	264,9
Uppskjuten skatt	166,0	140,7	86,0	88,7	76,7
Obeskattade reserver	0	0	339,3	339,3	280,9
Övervärde i intressebolag	3,4	0	0	219,2	157,2
Summa konsolideringskapital	973,4	820,2	952,0	935,3	779,8
Konsolideringsgrad i procent	254	212	257	269	223
Kapitalbas	924,4	780,7	952,0	930,4	774,8
Solvensmarginal	74,9	81,7	76,6	55,1	45,2
Nyckeltal försäkringsrörelsen					
Skadeprocent	69,1	76,4	80,8	72,3	71,4
Driftkostnadsprocent	20,8	21,2	21,4	20,6	23,3
Totalkostnadsprocent	89,9	97,6	102,2	92,9	94,7
Kapitalavkastning i procent					
Direktavkastning	1,8	3,3	2,5	2,9	5,4
Totalavkastning	9,9	-9,8	3,7	11,5	27,6

Verksamhetens risker och riskhantering

Risker utgör en väsentlig del av Länsförsäkringar Jämtlands verksamhetsmiljö och affärsaktiviteter. För att hantera riskerna har Länsförsäkringar Jämtland tydligt definierade strategier och ansvarsområden tillsammans med ett starkt engagemang för riskhanteringsprocessen. Huvudsyftet med riskhanteringen är att säkerställa att riskerna identifieras, att riskvärdering är oberoende och att kapitalbasen är tillräcklig i förhållande till riskerna. Detta är viktigt för att med hög säkerhet garantera utfästelser som gjorts mot kunder.

Försäkringsrisker

Länsförsäkringar Jämtlands riskportfölj bedöms vara väl balanserad. Försäkringsrisken återspeglas i Länsförsäkringar Jämtlands skadeprocent f.e.r. som för senaste 5-årsperiod utgör 74,0 procent. Mottagen återförsäkring innehåller till större delen svensk affär. Mottagna återförsäkringspremier uppgick till 33,6 Mkr eller 9,7 procent av premierna i direkt försäkring. Största enskilda risk i mottagen återförsäkring utgör den i affären ingående Nordiska Kärnförsäkringspoolen. Maximal ansvarighet per skadehändelse i kärnförsäkringspoolen uppgår till 5,6 Mkr. Den avgivna återförsäkringsaffärens syfte är främst att minska försäkringsrisken. Länsförsäkringar Jämtlands självbehåll per risk och per skada är 7 Mkr med undantag för olycksfallsaffären där självbehållet är 2 Mkr och motorfordons- och trafikaffären med ett självbehåll på 1 Mkr. Utöver detta finns ett stop loss skydd som börjar gälla då den samlade skadekostnaden för egen räkning uppgår till 90 procent av intjänt premie. Ersättningen kan högst utgå med 20 procent av intjänad premie inklusive motorkasko men exklusive olycksfall och trafikansvar. För 2010 är självbehållen förändrade mot 2009. Länsförsäkringar Jämtlands självbehåll per risk och per skada är 8 Mkr medan olycksfallsaffären och motorfordons- och trafikaffären är oförändrade med ett självbehåll på 2 Mkr respektive 1 Mkr.

Marknadsrisker

Marknadsrisken är risken för att verkligt värde på nuvarande eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. I marknadsrisker ingår aktiekursrisk, valutakursrisk, ränterisk och fastighetsrisk.

Aktiekursrisken är den enskilt största marknadsrisken. Totala aktieexponeringen är 785 (499) Mkr. Aktieplaceringarna sker i huvudsak i LFAB-aktier, aktier i Humlegården Holding I-III AB via dotterbolaget Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB samt i aktiefonder. Genom att placera i flera olika geografiska regioner, samt på flera olika förvaltare minskar den totala aktiekursrisken.

Exponering mot utländska valutor förekommer i aktiefondplaceringar i utländska aktier, till ett sammanlagt värde vid årets slut på 301 Mkr. Dessa fonder noteras i SEK, men har en inbyggd valutakursrisk i och med att fonderna handlar med utländska

aktier. Valutakursrisken avser företrädesvis US dollar, euro och engelska pund.

Verkligt värde på räntebärande placeringstillgångar utgjorde vid räkenskapsårets utgång 400 Mkr. Ränterisken på statsobligationsfonden utgjorde 1,9 Mkr vid en procents förändring av den allmänna räntenivån.

Exponeringen i fastigheter uppgår till totalt 144 (135) Mkr. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ner till följd av olika omvärldsförändringar. Inverkan på resultat före skatt om direktavkastningskravet ökar med 1 procent är minus 2,8 Mkr och vid en förändring av hyresnivåerna med minus 10 procent i direktägda fastigheter minus 5,8 Mkr.

Utöver försäkringsrisker och marknadsrisker har Länsförsäkringar Jämtland identifierat riskområdena: operativ risk, motparts-risk, likviditetsrisk samt risker i övrig verksamhet.

Ytterligare beskrivning av risker finns i not 2.

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämmans förfogande står balanserat resultat, kronor 388 213 786 samt årets vinst, kronor 102 218 866, tillsammans kronor 490 432 652.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets disponibla vinstmedel, kronor 490 432 652, balanseras i ny räkning.

Resultaträkning Tkr

	NOT	Koncernen		Moderbolaget	
		2009	2008	2009	2008
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE					
Premieintäkter efter avgiven återförsäkring					
Premieinkomst	3, 28	436 627	434 857	436 627	434 857
Premier för avgiven återförsäkring		-53 430	-47 400	-53 430	-47 000
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-4 543	-11 743	-4 543	-11 743
		378 654	375 714	378 654	375 714
Kapitalavkastning överförd från kapitalförvaltningen	4	22 010	20 655	22 010	20 655
Övriga tekniska intäkter		0	0	0	0
Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring					
Utbetalda försäkringsersättningar					
Före avgiven återförsäkring	5	-275 945	-317 843	-275 945	-317 843
Återförsäkrares andel		21 932	39 402	21 932	39 402
Förändring i avsättning för oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring		-5 939	9 358	-5 939	9 358
Återförsäkrares andel		-1 651	-17 777	-1 651	-17 777
		-261 603	-286 860	-261 603	-286 860
Driftkostnader	6, 26	-78 700	-79 683	-78 687	-79 707
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring		60 361	29 826	60 374	29 802
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat efter återbäring		60 361	29 826	60 374	29 802
ICKE-TEKNISK REDOVISNING					
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		60 361	29 826	60 374	29 802
Kapitalförvaltning					
Kapitalavkastning, intäkter	7	23 337	59 527	27 336	60 562
Kapitalavkastning, kostnader	8	-820	-5 942	-820	- 5 942
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	9	102 726	15 331	99 206	14 806
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9	0	-208 665	0	-208 665
Kapitalförvaltningens resultat		125 243	-139 749	125 722	-139 239
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-22 010	-20 655	-22 010	-20 655
Återstående kapitalavkastning		103 233	-160 404	103 712	-159 894
Resultat från andelar i intresseföretag		-1 258	0		
Övriga intäkter och kostnader	10	-1 925	1 707	-1 925	1 707
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		160 411	-128 871	162 161	-128 385
Bokslutsdispositioner					
Avsättning till säkerhetsreserv		-	-	-11 570	-44 118
Avsättning till periodiseringsfond		-	-	-12 128	-3 395
Avskrivningar utöver plan		-	-	250	-747
Resultat före skatt		160 411	-128 871	138 713	-176 645
Skatt	25	-42 532	37 355	-36 494	50 732
Årets resultat		117 879	-91 516	102 219	-125 913

Resultatanalys Tkr

Moderbolaget

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT

	Totalt 2009	Sjuk och olycksfall	Hem, villa och fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motor- fordon	Trafik	Summa direkt försäkring	Mottagen åter- försäkring
Premieintäkt f.e.r. (not RA 1)	378 654	7 658	78 156	88 349	105 014	65 860	345 037	33 617
Kapitalavkastning överförd från kapitalförvaltningen	22 010	1 629	2 934	4 645	2 816	4 147	16 172	5 839
Försäkringsersättningar f.e.r. (not RA 2)	-261 603	-4 224	-59 818	-61 644	-68 087	-42 183	-235 956	-25 647
Driftkostnader	-78 687	-1 815	-17 934	-20 396	-22 503	-15 002	-77 650	-1 037
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	60 374	3 248	3 338	10 954	17 240	12 822	47 602	12 772
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat 2008	29 082	-6 889	-1 481	-18 841	-2 990	29 910	-291	30 093
Avvecklingsresultat								
Avvecklingsresultat brutto	-5 814	3 170	-228	720	-3 379	-6 097	-5 814	0
Återförsäkrares andel	3 807	2 583	-2 522	-5 389	360	8 775	3 807	0
Avvecklingsresultat f.e.r.	-2 007	5 753	-2 750	-4 669	-3 019	2 678	2 007	0
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring								
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	169 942	3 936	40 324	46 266	43 136	29 604	163 266	6 676
Oreglerade skador	517 744	86 919	42 492	83 709	16 102	159 181	388 403	129 341
Summa försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring	687 686	90 855	82 816	129 975	59 238	188 785	551 669	136 017
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	157 440	52 687	6 560	24 713	3 814	69 666	157 440	0

Noter till Resultatanalys Tkr

	Totalt 2009	Sjuk och olycksfall	Hem, villa och fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motor- fordon	Trafik	Summa direkt försäkring	Mottagen åter- försäkring
NOT RA1								
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	436 628	8 643	84 692	120 623	104 783	72 519	391 260	45 368
Premier för avgiven återförsäkring	-53 430	-718	-2 712	-28 989	-678	-10 649	-43 746	-9 684
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-4 543	--267	-3 823	-3 285	909	3 990	-2 476	-2 067
Premieintäkt f.e.r.	378 654	7 658	78 156	88 349	105 014	65 860	345 037	33 617
NOT RA 2								
Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	-275 945	-13 039	-51 158	-83 041	-74 460	-38 014	-259 712	-16 233
Återförsäkrares andel	21 932	7 006	959	5 488	1 205	3 744	18 402	3 530
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring	-5 939	6 232	-6 138	26 786	3 001	-22 876	7 005	-12 944
Återförsäkrares andel	-1 651	-4 422	-3 481	-10 877	2 166	14 963	-1 651	0
Försäkringsersättningar f.e.r.	-261 603	-4 223	-59 818	-61 644	-68 088	-42 183	-235 956	-25 647

Balansräkning Tkr

		Koncernen		Moderbolaget	
	NOT	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
TILLGÅNGAR					
Immateriella tillgångar					
Goodwill	11	3 368	-		
		3 368	-		
Placeringstillgångar					
Byggnader och mark	12	144 063	134 965	144 063	134 965
Placeringar i koncern- och intresseföretag	13,27	2 325	1 889	107 209	102 147
Andra finansiella placeringstillgångar					
– Aktier och andelar	14	745 794	496 713	641 691	396 130
– Obligationer och andra räntebärande värdepapper	15	399 947	519 789	399 947	519 789
– Övriga lån	16	46 555	46 580	46 555	46 580
– Derivat	17	36 566	918	36 566	918
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		1 790	1 766	1 790	1 766
		1 377 040	1 202 620	1 377 821	1 202 295
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar					
Oreglerade skador	18	157 440	159 091	157 440	159 091
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring	19	131 702	137 003	131 702	137 003
Fordringar avseende återförsäkring		22 533	13 320	22 533	13 320
Övriga fordringar		4 201	7 729	4 193	7 793
		158 436	158 052	158 428	158 116
Andra tillgångar					
Materiella tillgångar	21	8 583	10 434	8 583	10 434
Kassa och bank		35 708	30 249	35 332	29 881
		44 291	40 683	43 915	40 315
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränte- och hyresintäkter		3 289	9 071	8 336	10 116
Förutbetalda anskaffningskostnader	22	24 222	21 091	24 222	21 091
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		4 493	1 874	4 493	1 874
		32 004	32 036	37 051	33 081
SUMMA TILLGÅNGAR		1 772 579	1 592 482	1 774 655	1 592 898

Balansräkning Tkr

		Koncernen		Moderbolaget	
	NOT	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Bundet eget kapital					
Reservfond		-	-	8 850	8 850
Bundna reserver		311 798	287 928	-	-
Fritt eget kapital					
Balanserad vinst eller förlust		374 280	483 077	388 214	517 084
Årets resultat		117 879	-91 516	102 219	-125 913
		803 957	679 489	499 283	400 021
Obeskattade reserver					
Uljämningsfond		-	-	22 260	22 260
Säkerhetsreserv		-	-	372 776	361 206
Periodiseringsfond		-	-	15 522	3 395
Avskrivningar utöver plan		-	-	497	747
		-	-	411 055	387 608
Försäkringstekniska avsättningar					
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	23	169 942	165 399	169 942	165 399
Oreglerade skador	24	517 744	511 806	517 744	511 806
		687 686	677 205	687 686	677 205
Avsättningar för andra risker och kostnader					
Avsättning för uppskjuten skatt	25	165 958	140 695	56 778	32 018
Skulder					
Skulder avseende direkt försäkring		13 586	5 512	13 586	5 512
Skulder avseende återförsäkring		8 797	8 284	8 797	8 284
Övriga skulder		47 579	33 437	47 576	33 390
Skulder koncernföretag		-	-	4 888	1 012
Skulder intresseföretag		2 175		2 175	0
		72 137	47 233	77 022	48 198
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		42 841	47 860	42 831	47 848
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
		1 772 579	1 592 482	1 774 655	1 592 898

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
POSTER INOM LINJEN				
Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig				
För försäkringstekniska avsättningar registerförda tillgångar	530 247	519 824	530 247	519 824
Pantsatt kapitalförsäkring	2 889	2 780	2 889	2 780
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga	Inga	Inga
Åtaganden	Inga	Inga	Inga	Inga

Förändring av eget kapital Tkr

Koncernen	Bundet kapital	Fritt eget kapital		Totalt
	Bundna reserver	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående eget kapital 1/1-08	253 181	279 207	238 617	771 005
Disposition av 2007 års resultat		238 617	-238 617	
Förskjutning mellan bundet och fritt kapital	34 747	-34 747		
Årets resultat			-91 516	-91 516
Utgående eget kapital 31/12-08	287 928	483 077	-91 516	679 489
Ingående eget kapital 1/1-09	287 928	483 077	-91 516	679 489
Disposition av 2008 års resultat		-91 516	91 516	
Förskjutning mellan bundet och fritt kapital	17 281	-17 281		
Årets resultat			117 879	117 879
Utgående eget kapital 31/12-09	305 209	374 280	117 879	797 368
Moderbolaget				
	Bundet kapital	Fritt eget kapital		Totalt
	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående eget kapital 1/1-08	8 850	279 195	238 617	526 662
Disposition av 2007 års resultat		238 617	-238 617	
Koncernbidrag		-1 011		
Skatt på koncernbidrag		283		
Årets resultat			-125 913	-125 913
Utgående eget kapital 31/12-08	8 850	517 084	-125 913	400 021
Ingående eget kapital 1/1-09	8 850	517 084	-125 913	400 021
Disposition av 2008 års resultat		-125 913	125 913	
Koncernbidrag		-4 012		-4 012
Skatt på koncernbidrag		1 055		1 055
Årets resultat			102 219	102 219
Utgående eget kapital 31/12-09	8 850	388 214	102 219	499 283

Kassaflödesanalys (indirekt metod) Tkr

		Koncernen		Moderbolaget	
	NOT	2009	2008	2009	2008
Den löpande verksamheten					
Resultat före skatt		160 411	-128 871	162 161	-128 385
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	KA 1	-91 615	212 178	-93 353	213 506
Betald skatt		-10 679	-2 996	-10 679	-3 279
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av tillgångar och skulder					
		58 117	80 311	58 129	81 842
Nettoinvestering i finansiella placeringstillgångar		-75 822	-338 871	-75 822	-239 454
Förändring av rörelsefordringar		-384	12 044	-312	9 872
Förändring av rörelseskulder		24 904	-36 165	28 824	-35 113
Kassaflöde från den löpande verksamheten		6 815	-282 681	10 819	-182 853
Investeringsverksamheten					
Nettoinvestering i materiella tillgångar		-1 381	-8 706	-1 381	-8 706
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 381	-8 706	1 381	-8 706
Finansieringsverksamheten					
Övriga förändringar lån		25	-46 211	25	-146 269
Koncernbidrag				-4 012	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		25	-46 211	-3 987	-146 269
Årets kassaflöde		5 459	-337 598	5 451	-337 828
Likvida medel vid periodens början		30 249	367 847	29 881	367 709
Likvida medel vid periodens slut		35 708	30 249	35 332	29 881

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
NOT KA 1				
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet				
Avskrivningar	3 200	2 595	3 200	2 595
Orealiserade värdeförändringar	-102 726	186 177	-99 206	186 702
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r.	12 134	20 162	12 134	20 162
Netto övriga upplupna kostnader och intäkter	-4 987	3 244	-8 987	4 047
Övriga justeringar	-494		-494	
Resultatandel från intresseföretag	1 258			
Summa	-91 615	212 178	-93 353	213 506

Noter till de finansiella rapporterna

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

ALLMÄNNA FÖRUTSÄTTNINGAR

I denna not beskrivs inledningsvis koncernens redovisningsprinciper. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, med de avvikelser som anges i avsnittet Moderbolagets redovisningsprinciper.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Bilagda årsredovisningshandlingar har upprättats enligt lagen om årsredovisning i försäkringsbolag (ÅRFL) samt i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) och Rådet för finansiell rapportering rekommendation RFR 2.2. Enligt Finansinspektionens allmänna råd tillämpas s.k. lagbegränsad IFRS i såväl moderföretagets redovisning som i koncernredovisningen. Med lagbegränsad IFRS avses en tillämpning av de internationella redovisningsstandarder samt tillhörande tolkningsmeddelanden som antagits av Europeiska kommissionen, med de avvikelser från tillämpningen som Finansinspektionen angivit. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Redovisningsprinciper

Försäkringsavtal redovisas enligt principerna i IFRS 4. Se vidare under avsnittet om Redovisning av försäkringsavtal. Finansiella instrument redovisas enligt principerna i IAS 39. Det innebär att samtliga finansiella instrument klassificerats i enlighet med kategorierna av finansiella instrument i IAS 39. Hur denna klassificering gjorts framgår av avsnittet Klassificering av finansiella instrument nedan. IAS 39 innebär även att transaktionskostnader inte medräknas i anskaffningsvärdet för finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde över resultaträkningen. Noterade instrument värderas till aktuell köpkurs utan avdrag för transaktionskostnader.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med s.k. lagbegränsad IFRS fordrar att företagsledningen gör ett antal bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet används sedan bland annat för att bedöma de redovisade värdena på sådana tillgångar och skulder vars värde inte tydligt

framgår från externa källor. Det verkliga utfallet kan avvika från de bedömningar och uppskattningar som gjorts.

De antaganden som ligger till grund för uppskattningar och bedömningar ses över regelbundet. Förändringar i gällande bedömningar och uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period. Bedömningar och uppskattningar som ligger till grund för redovisning och värdering av försäkringstekniska avsättningar har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna. Värderingen av avsättningarna behandlas i nedanstående avsnitt om redovisning av försäkringsavtal samt i not 2 där upplysningar om risker i verksamheten lämnas.

Rapporterna presenteras i tusental svenska kronor om inte annat anges. Samtliga belopp är, om inte annat anges, avrundade till närmaste tusental.

Nya och ändrade standarder och tolkningar 2009

Följande standarder och tolkningar har trätt i kraft och gäller för räkenskapsåret 2009. Ändring i IFRS 7 Finansiella instrument utökade upplysningskrav om verkligt värde och likviditetsrisk. De tillkommande upplysningskraven i den reviderade IFRS 7 har medfört att Länsförsäkringar Jämtland lämnat mer information om finansiella instrument värderade till verkligt värde och bolagets likviditetsrisker. Länsförsäkringar Jämtland har i enlighet med övergångsreglerna för innevarande räkenskapsår valt att inte presentera jämförelsetal avseende de nya upplysningarna i de finansiella rapporterna.

Nya och ändrade standarder och tolkningar som ännu ej trätt i kraft

Ändring i RFR 2 avseende tillämpning av IAS 1 Utformning av finansiella rapporter ska tillämpas för räkenskapsår som börjar 1 januari 2010. Ändringen i IAS 1 innebär ändrade uppställningsformer för bolaget. Länsförsäkringar Jämtlands intäkter och kostnader som tidigare redovisades mot eget kapital och som inte avsåg transaktioner med ägarna kommer att presenteras i en rapport över totalresultat direkt efter bolaget resultaträkning. Företagsledningen håller på att utreda vilka effekter nya standarder får på bolaget.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen samt förmedlad liv- och bankaffär. Kapitalavkastningen inkluderar orealiserade värdeförändringar. Orealiserade värdeförändringar med avdrag för uppskjuten skatt redovisas inom eget fritt kapital. Försäkringsrörelsen har tillfört en ränta på summan av halva premieintäkten och genomsnittet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador, allt för egen räkning. Metoden för framtagande av kalkylräntesatsen är oförändrad mot 2008.

I denna metod används den genomsnittliga räntan på 60-dagars statsskuldväxlar. För 2009 är denna räntesats 4,18 (3,88) procent och gäller för alla försäkringsgrenar utom trafik. För försäkringsgrenen trafik är räntesatsen fastställd som den genomsnittliga räntan för en 7-årig statsobligation under de senaste fem åren, inkluderande uppskattning 2009. För 2009 uppgår denna beräknade räntesats i trafik till 3,50 (3,75) procent. Den till försäkringsrörelsen överförda räntan uppgår dock högst till den i resultaträkningen redovisade totala kapitalavkastningen i kronor för aktuellt år och lägst till ett belopp som motsvarar årsgenomsnittet för aktuellt år för 60-dagars statsskuldväxlar omräknat till effektiv ränta.

Konsolideringsprinciper

Dotterbolag

Dotterbolag är företag som står under ett bestämmande inflytande från moderbolaget. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Dotterbolag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterbolag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvar dotterbolagets tillgångar och övertar dess skulder och eventalförpliktelser. Det koncernmässiga anskaffningsvärdet fastställs genom en förvärvsanalys i anslutning till förvärvet. I analysen fastställs dels anskaffningsvärdet för andelarna eller rörelsen, dels det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar samt övertagna skulder och eventalförpliktelser. Anskaffningsvärdet för dotterbolagsaktierna respektive rörelsen utgörs av summan av de verkliga värdena per förvärvsdagen för erlagda tillgångar, uppkomna eller övertagna skulder och för emitterade egetkapitalinstrument som lämnats som vederlag i utbyte mot de förvärvade nettotillgångarna, samt transaktionskostnader som är direkt hänförliga till förvärvet. Vid rörelseförvärv där anskaffningskostnaden överstiger nettovärdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder samt eventalförpliktelser, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ redovisas denna direkt i resultaträkningen.

Intresseföretag

Intresseföretag är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande, över den driftsmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom andelsinnehav mellan 20 och 50 procent av röstetalet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt koncernmässig goodwill och

andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagens nettoresultat efter skatt och minoritet justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden.

Eventuell skillnad vid förvärvet mellan anskaffningsvärdet för innehavet och ägarföretagets andel av det verkliga värdet netto av intresseföretagets identifierbara tillgångar, skulder och eventalförpliktelser redovisas i enlighet med IFRS 3 Rörelseförvärv.

När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och realiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, samt koncernbidrag elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Realiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Realiserade förluster elimineras på samma sätt som realiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

INTÄKTER

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal

Behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal.

Intäkter för förmedling av liv-, bank- och fondtjänster

Länsförsäkringar Jämtland erbjuder/förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter och kostnader.

Ränteintäkter

För alla räntebärande finansiella instrument, även de som värderats till verkligt värde, redovisas faktiska ränteintäkter.

FINANSIELLA INSTRUMENT

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar och skulder tas upp i balansräkningen när Länsförsäkringar Jämtland blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger. Detta gäller även då faktura ännu inte mottagits. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av finansiell tillgång. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av finansiell skuld.

Finansiella tillgångar och skulder presenteras brutto i balansräkningen om det inte finns en rätt och en avsikt att reglera mellanhavandena netto. I dessa fall presenteras posterna netto. För alla räntebärande finansiella instrument, även de som värderas till verkligt värde, redovisas faktiska ränteintäkter och räntekostnader. Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas, separat från tillgången eller skulden som räntan belöper på.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument som klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader, t.ex. courtage för dessa instrument, kostnadsförs således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader. Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats enligt nedan.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen
Länsförsäkringar Jämtland förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat, förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier såsom t.ex. LFAB ingår i denna utvärdering.

Det är därför Länsförsäkringar Jämtlands bedömning att en redovisning till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen ger mer relevant redovisningsinformation för läsarna av årsredovisningen. Av detta skäl väljer Länsförsäkringar Jämtland alltid att kategorisera sina finansiella tillgångar såsom

finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen förutom (i) när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt och (ii) när redovisningslagstiftningen inte medger detta vid redovisning i juridisk person. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier i andra företag än koncern och intresseföretag samt obligationer.

Ändringar i IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar med tillämpning från 1 januari 2009 påverkar företagets finansiella rapportering från och med årsredovisningen för 2009. Ändringarna medför huvudsakligen nya upplysningskrav om finansiella instrument värderade till verkligt värde i balansräkningen. Instrumenten delas in i tre nivåer beroende på kvaliteten på indata i värderingen. Indelningen i nivåer avgör hur och vilka upplysningar som kvaliteten på indata i värderingen. Indelningen i nivåer avgör hur och vilka upplysningar som ska lämnas om instrumenten; där nivå 3 med lägst kvalitet på indata omfattas av mer upplysningskrav än de andra nivåerna. Dessa upplysningskrav har främst påverkat not 20. Därutöver medför ändringen av IFRS 7 några förändringar avseende upplysningar om likviditetsrisk. Enligt övergångsbestämmelserna i IFRS 7 behöver under första tillämpningsåret jämförande upplysningar inte lämnas för de upplysningar som krävs av ändringarna. Eftersom ändringarna inte påverkar hur redovisade belopp ska fastställas, har inga justeringar gjorts av belopp i de finansiella rapporterna.

Aktier och andelar i koncernföretag värderas i moderbolagets balansräkning till anskaffningsvärdet. Eventuellt nedskrivningsbehov prövas regelbundet.

Lån och fordringar

Lån och fordringar värderas till anskaffningsvärde. Vid varje rapporttillfälle utvärderas om det finns objektiva indikationer att lån eller fordringar är i behov av nedskrivning.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader, och som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Värderingsprinciper

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på finansiella tillgångar som är noterade på en aktiv marknad motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan avdrag för framtida transaktionskostnader. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar,

Obligationer och andra räntebärande värdepapper samt Derivat. Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker, till exempel nyligen genomförda transaktioner, pris på liknande instrument och diskonterade kassaflöden. Onoterade tillgångar utgörs i balansräkningen av onoterade aktieinnehav.

LFAB-aktierna har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembuds-förbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så redovisas aktierna till detta lägre värde.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För finansiella instrument, som värderas till verkligt värde över resultaträkningen, redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke-tekniska redovisningen som kapitalavkastning intäkter eller kapitalavkastning kostnader beroende på om värdeförändringen är positiv eller negativ.

ÖVRIGA TILLGÅNGAR

Byggnader och mark

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/eller avkastning genom värdestegring. Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Det verkliga värdet baseras helt och hållet på värderingar av utomstående oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och med adekvata kunskaper i värdering av fastigheter av den typ och med de lägen som är aktuella. Värdering sker normalt årligen. Om det under löpande år föreligger indikationer på väsentliga värdeförändringar på fastigheterna sker en omvärdering av de aktuella fastigheterna i samband med kvartalsrapporteringen till Finansinspektionen.

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på förvaltningsfastigheterna har fastställts med en kombinerad tillämpning av ortsprismetod, utifrån redovisade jämförelseköp. Såväl orealiserade som realiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen.

Tillkommande utgifter för förvaltningsfastigheter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med utgiften kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som

kostnad i den period de uppkommer. Kostnader som avser utbyten av hela eller delar av identifierade komponenter av fastigheten aktiveras liksom utgifter för helt nya komponenter. Reparationer av förvaltningsfastigheter kostnadsförs i samband med att kostnaden uppkommer.

Rörelsefastigheter är fastigheter som används i den egna verksamheten exempelvis för tillhandahållande av tjänster. Rörelsefastigheter redovisas, i enlighet med Finansinspektionens allmänna råd, på samma sätt som förvaltningsfastigheter.

Immateriella tillgångar

Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga. Avskrivning redovisas i resultaträkningen linjärt över den beräknade nyttjandeperioden. Den beräknade nyttjandeperioden för redovisade immateriella tillgångar är 5 år.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma Länsförsäkringar Jämtland till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsulttjänster och juristtjänster.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod som är fem år. Tillämpade avskrivningsmetoder samt tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid slutet av varje räkenskapsår. Materiella tillgångar, med undantag för tillgångar för försäljning och förvaltningsfastigheter, prövas för nedskrivning enligt IAS 36. Under räkenskapsåret har ingen nedskrivning av materiella tillgångar skett.

REDOVISNING AV FÖRSÄKRINGSAVTAL

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas

som antingen finansiella instrument eller serviceavtal. Enligt de kontrakt som Länsförsäkringar Jämtland tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontrakts-typ. Samtliga Länsförsäkringar Jämtlands försäkringskontrakt har bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4. Detta innebär inte någon förändring jämfört med tidigare redovisning.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till premiereserv i balansräkningen. Beräkning av avsättning till premiereserv sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid samt att korrigering görs utifrån ett antagande om viss annullation i terminspremierna.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffande skador vare sig de är anmälda eller ej. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringser-sättningar, skaderegleringskostnader och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reducering av skadekostnaden.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsav-tal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsätt-ningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporis-beräkning. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skade-reglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker, nivåttillägg. Denna bedömning innefattar bl.a. uppskattningar av framtida skadefrekvenser och andra faktorer som påverkar behovet av nivåttillägg.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats, så kallad IBNR – avsätt-ning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbe-hovet görs för de flesta skador med statistiska metoder. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning. Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedöm-ning av redovisat resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avveck-lingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risker för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2. Där åskådliggörs också nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av skadekostnadernas utveckling över tiden.

Avsättning för oreglerade skador i trafikförsäkring har från och med 2008 diskonterats. Tyngdpunkten i framtida betalningsflöden uppfyller kraven för Finansinspektionens föreskrifter. Vid diskon-tering har en diskonteringsränta om 2,75 (3) procent använts. Den totala avsättningen för oreglerade skador i trafikaffären (inklusive mottagen återförsäkring) uppgår före diskontering till 272,5 Mkr brutto, motsvarande belopp efter diskontering är 208,4 Mkr. Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska skulder utgörs av den del av oreglerade skador som täcks av återförsäkraren baserat på återförsäkringskontrakt. Även återförsäkrarens andel av avsätt-ningen för oreglerade skador i trafikförsäkringsaffär redovisas till diskonterade värden. Återförsäkrarens andel av avsättning för oreglerade skador uppgår före diskontering till 96,4 Mkr, motsva-rande belopp efter diskontering är 69,7 Mkr. I trafikaffären uppgår den totala diskonteringseffekten netto till -37,4 Mkr. Förändringen i diskonteringsräntan jämfört med föregående år på 0,25 procent har inneburit en ökad skadekostnad på 2,4 Mkr.

Förlustprövning

Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna prövas löpande och per varje balansdag. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks då var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Prognoserna över avsättningsbeho-vet görs med vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader. De framtida kassaflödena har beräknats med diskontering. Om prövningen visar att de redovisade avsättningarna minskat med det redovisade värdet på förutbetalda anskaffningskostnader inte är adekvat redovisas förändringen i resultaträkningen. Tillräcklig-

heten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren och försäkringsklass. Eventuell otillräcklighet som iaktas i premieansvaret, korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker. Förändringen i avsättningen för kvardröjande risk redovisas över resultaträkningen.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Premier för mottagen återförsäkring redovisas under intäktsposten Premieinkomst. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader avskrivs på 12 månader.

ANDRA REDOVISNINGSPRINCIPER AV BETYDELSE

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och det också är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek kan uppskattas tillförlitligt.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital då även den tillhörande skatteeffekten redovisas direkt mot eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar

sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Av detta avsnitt framgår på vilka punkter moderbolagets redovisningsprinciper avviker från koncernens. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Dotterbolag

Andelar i dotterbolag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Som intäkt redovisas endast erhållna utdelningar under förutsättning att dessa härrör från vinstmedel som intjänats efter förvärvet. Utdelningar som överstiger dessa intjänade vinstmedel betraktas som en återbetalning av investeringen och reducerar andelens redovisade värde. Nedskrivningsbehov testas löpande.

Skatter och obeskattade reserver

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Koncernbidrag och aktieägartillskott för juridiska personer

Företaget redovisar koncernbidrag och aktieägartillskott i enlighet med uttalandet från Rådet för finansiell rapportering (UFR 2). Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren, i den mån nedskrivning ej erfordras. Koncernbidrag redovisas enligt ekonomisk innebörd. Det innebär att koncernbidrag som lämnats och erhållits i syfte att minimera koncernens totala skatt redovisas direkt mot balanserade vinstmedel efter avdrag för dess aktuella skatteeffekt.

Koncernbidrag som är att jämföras med en utdelning redovisas som en utdelning. Det innebär att erhållet koncernbidrag och dess aktuella skatteeffekt redovisas över resultaträkningen. Lämnat koncernbidrag och dess aktuella skatteeffekt redovisas direkt mot balanserade vinstmedel.

Koncernbidrag som är att jämföras med aktieägartillskott redovisas, med beaktande av aktuell skatteeffekt, hos mottagaren direkt mot balanserade vinstmedel. Givaren redovisar koncernbidraget och dess aktuella skatteeffekt som investering i andelar i koncernföretag, i den mån nedskrivning ej erfordras.

NOT 2 RISKER OCH RISKHANTERING

Inledning

Länsförsäkringar Jämtlands resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och finansiella risker. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten. Denna not omfattar en beskrivning av bolagets riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker.

Mål, principer och metoder för riskhantering

Syftet med Länsförsäkringar Jämtlands riskhanteringsorganisation är att identifiera, mäta och styra samtliga risker som bolaget är exponerat för, både försäkringsrisker och finansiella risker. Ett viktigt syfte är också att tillse att det finns en betryggande solvens i förhållande till riskerna. Under räkenskapsåret 2010 kommer bolaget att delta i ett för Länsförsäkringsgruppen gemensamt projekt avseende förberedelser för införandet av nya Solvens II-regelverket. Vår bedömning är att bolaget ska vara väl förberett vid införandet av det nya regelverket.

Länsförsäkringar Jämtlands sätt att hantera risktagandet bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer. Bland annat finns dokument som styr riskbedömning och riskurval vid införsäkringstillfället. Vidare finns en riskberäkningsmodell där risker inom olika områden kvantifieras.

Ansvaret för Länsförsäkringar Jämtlands riskarbete ligger hos styrelsen som årligen beslutar om de övergripande styrdokumenten: affärsplan och Instruktion för hantering av försäkringsmässig- och finansiell risk. Styrelsen får löpande rapportering om hur riskerna utvecklas. Styrelsen har inrättat två utskott: Bankstyrelse och Finansutskott. Styrelsen har dessutom en oberoende granskningsfunktion till sitt förfogande.

I finansutskottet ingår två styrelseledamöter och vd. Controller är adjungerad till finansutskottet. Finansutskottet har bland annat till uppgift att löpande följa utvecklingen av tillgångarna och ta fram förslag till eventuella förändringar av riktlinjerna för kapitalförvaltningen och det regelverk som styr bolagets kapitalförvaltning. I bankstyrelsen ingår två styrelseledamöter och vd. Bankstyrelsen fattar självständigt beslut om de krediter som enligt instruktionen ingår i dess ansvarsområde. Den oberoende granskningsfunktionen ska medverka till och kontrollera att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen.

I den operativa riskorganisationen finns förutom vd, en riskkontrollfunktion, en compliancefunktion och en riskbedömningskommitté. Riskkontrollfunktionen ansvarar för att identifiera och beskriva olika riskområden. I detta ansvar ligger även att tillsammans

med företagsledningen och bolagets compliancefunktion, ta fram styrdokument som beskriver hur de olika riskerna skall hanteras. Riskkontrollfunktionen har även till uppgift att rapportera om den löpande riskhanteringen till styrelsen.

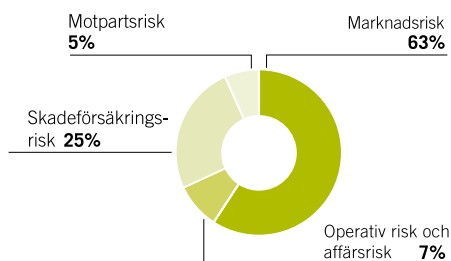
Compliancefunktionen är ett stöd för att bolaget ska arbeta enligt gällande regler och har bl.a. till uppgift att bistå organisationen vid utformning av interna regelverk, bevaka förändringar i de externa regelverken och följa upp regelefterlevanden. Compliancefunktionen rapporterar regelbundet till styrelse och vd, samt lämnar årligen en samlad bedömning av hur väl verksamheten uppfyller gällande regler och normer.

Riskbedömningskommittén har till uppgift att skapa riktlinjer och beslutsordning som leder till att bolaget får ett ur risksynpunkt bra försäkringsbestånd.

Länsförsäkringar Jämtland har dessutom en säkerhetsfunktion som har till uppgift att löpande arbeta med operativa säkerhetsfrågor och ett väl fungerande miljöledningssystem, vars syften är att hantera och begränsa risktagande inom dessa områden.

I diagrammet nedan visas fördelningen av risk i Länsförsäkringar Jämtland per 2009-12-31.

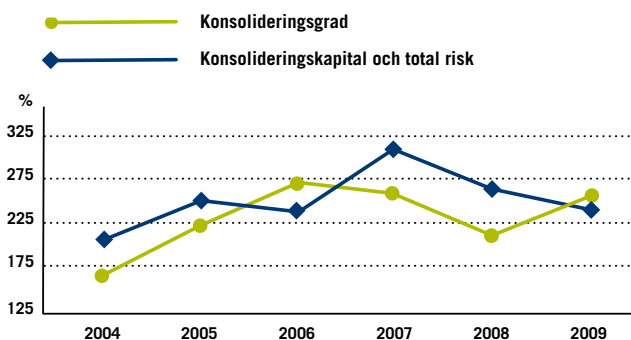
Länsförsäkringar Jämtland riskprofil 2009-12-31

Rapportering av risk

Länsförsäkringar Jämtland har en intern beräkningsmodell för att mäta totalrisk. Modellen är ett led i anpassningen till de så kallade riskbaserade solvensregler som förväntas komma att införas. I beräkningen ingår att mäta risk för följande risktyper: skadeförsäkringsrisk, marknadsrisk, operativ risk, affärsrisk och motpartsrisk, risken att en motpart inte kan fullgöra sina förpliktelser. Konsolideringskapitalet ställs i relation till det totala riskbeloppet. Länsförsäkringar Jämtlands styrelse får fyra gånger per år en riskrapport där det framgår hur de olika riskerna utvecklats över tiden, samt hur relationen mellan konsolideringskapital och totalrisk utvecklas.

Kapital/risk-relation och konsolideringsgrad

Bilden visar relationen mellan konsolideringskapital och total risk samt konsolideringsgraden de senaste fem åren.

Länsförsäkringar Jämtland styrs av en mängd legala krav. Finansinspektionen är tillsynsmyndighet för de finansiella bolagen. Varje kvartal rapporteras till Finansinspektionen uppgifter om bland annat kapitalbas och solvensmarginal. Från och med 2007 inrapporteras även uppgifter enligt det så kallade trafikljussystemet. Trafikljussystemet är ett stresstest som görs för att kontrollera att bolaget klarar av sina åtaganden även i perioder med kraftiga rörelser på de finansiella marknaderna. Länsförsäkringar Jämtland uppfyller med god marginal minimikraven.

Risker i skadeförsäkringsrörelsen

Skadeförsäkringsrisker består av teckningsrisk, reservrisk och katastrofrisk. Innebörden av dessa begrepp och generella metoder för att hantera dessa typer av risker beskrivs nedan.

Teckningsrisk

Teckningsrisk avser risken för förluster i nytillkommande affär, beroende på antingen större skadebetalningar än beräknat eller på att premieintäkterna blir lägre än beräknat. Som grund för beräkningen används premieintäkt för egen räkning.

Reservrisk

Reservrisk är risken för att avsättningen för oreglerade skador inte räcker för att reglera inträffade skador. Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador.

Katastrofrisk

Länsförsäkringar Jämtlands verksamhetsområde är Jämtlands län, vilket innebär att de risker som tecknats är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en stormskada eller andra naturkatastrofer.

Genom det i nästa avsnitt beskrivna interna riskutbytet är Länsförsäkringar Jämtland både skyddat mot och exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsförsäkringsbolagen. Åtagandet är den enskilt största risken och utgör ett belopp som motsvarar 15 procent av det egna kapitalet vid årets ingång. Det inträder då gruppens externa katastrofskydd är uttömt.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Länsförsäkringar Jämtland tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom och olycksfall, egendom, ansvar, motorfordon, trafik samt mottagen livåterförsäkring. För att reducera försäkringsrisken finns olika metoder. Riskminskning med avseende på osäkerheten i enskilda försäkringsavtal åstadkommes dels genom diversifiering, det vill säga genom att utöka portföljen med avtal som är oberoende av varandra, dels genom att säkerställa en i organisationen väl förankrad prissättningsprocess, så att premien i varje enskilt avtal motsvarar den faktiska riskexponeringen. För att säkerställa detta görs inom ramen för prissättningsprocessen löpande uppföljning av tariffer och vid behov görs justeringar. Länsförsäkringar Jämtland upprättar även detaljerade interna riktlinjer, riskurvalsregler, för att säkerställa en riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Riskurvalsreglerna revideras minst en gång per år och fastställs av vd. Ett viktigt led i detta är även besiktning av nya och befintliga risker. Riskurvalsreglerna anger också kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom olika riskområden. I riktlinjerna fastställs inom vilka försäkringsklasser, storlekar, geografiska områden och sektorer där Länsförsäkringar Jämtland är villigt att exponera sig för risk. På så sätt säkerställs en lämplig fördelning inom portföljen. En särskild riskbedömningskommitté utvärderar löpande olika risker och föreslår vid behov lämpliga åtgärder. För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de 23 övriga bolagen i Länsförsäkringsgruppen. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen fastställda självbehåll. Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa kostnaderna för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse, och i tredje hand för det totala årsresultatet.

Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden, för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser. Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis. De förnyas eller omförhandlas varje år.

Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till 7 miljarder totalt för de 24 länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak tillsammans. För katastrofskador som överstiger 7 miljarder kronor har det under verksamhetsåret funnits ett internt återförsäkringsskydd inom länsförsäkringsgruppen som omfattar ytterligare ca 2,8 miljarder kronor. Risken att av misstag teckna en risk som i sin helhet, eller till en del, inte täcks av gällande återförsäkringsprogram, är en processrisk, och är ett exempel på risk som definitionsmässigt hör hemma under rubriken ”Operativa risker”.

Tecknings- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av total avsättning för oreglerade skador. När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Utvecklingen av avsättningen för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, dvs. en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador. Dessa genomgångar innebär att alla skadehandläggare går igenom sina oreglerade skador och kontrollerar att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan. Detta görs kvartalsvis.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som antytts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen. Nedanstående känslighetsanalyser har genomförts genom att mäta effekten på vinst före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande, med övriga antaganden konstanta och utan någon hänsyn till eventuella diversifieringseffekter.

Känslighetsanalys, teckningsrisken

		Inverkan på vinst f skatt	Inverkan på EK
1 % förändring i totalkostnadsprocent	+/-	3 907	2 879
1 % förändring i premienivån	+/-	3 787	2 791
1 % förändring i skadefrekvens	+/-	2 616	1 028
10 % förändring i premier för avg. år	+/-	5 343	3 938

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Utöver känslighetsanalysen utgör också tidigare års skattningar av skadekostnaden för enskilda skadeår ett mått på förmågan att förutse den slutliga skadekostnaden. Tabellen nedan visar kostnadsutvecklingen för skadeåren 2002 – 2009 före återförsäkring.

Av den övre delen av tabellen framgår hur skattningen av den totala skadekostnaden per skadeår, exklusive mottagen återförsäkring och skaderegleringskostnader, utvecklas årsvis. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen. Tabellen nedan visar på en god samstämmighet mellan uppskattad skadekostnad respektive år och nuvarande skattning av skadekostnaden.

Skadekostnad före återförsäkring

Skadeår	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Totalt
Uppskattad skadekostnad:									
- i slutet av skadeåret	123 777	130 947	177 858	222 807	225 657	291 065	276 167	217 790	
- ett år senare	117 844	129 653	175 053	229 516	209 741	310 639	285 254		
- två år senare	117 388	131 472	177 323	229 288	210 396	305 284			
- tre år senare	120 355	131 519	179 554	226 856	214 218				
- fyra år senare	121 719	134 760	180 527	230 223					
- fem år senare	124 301	121 972	180 111						
- sex år senare	115 350	123 496							
- sju år senare	114 829								
- nuvarande skattning	114 829	123 496	180 111	230 223	214 218	305 284	285 254	217 790	1 671 205
Totalt utbetalt	104 551	117 651	144 827	190 845	172 923	250 285	206 709	111 606	1 299 397
Kvarstående skadekostnad	10 278	5 845	35 284	39 378	41 295	54 999	78 545	106 184	371 808
Diskonteringseffekt			-5 410	-5 826	-6 963	-7 145	-6 442	-6 663	-38 449
Avsättning upptagen i BR	10 278	5 845	29 874	33 552	34 332	47 854	72 103	99 521	333 359
Avsättn. 2001 och tidigare									33 719
S:a avsättning i BR	10 278	5 845	29 874	33 552	34 332	47 854	72 103	99 521	367 078

Marknadsrisk

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser, fastighetspriser och råvarupriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisken är risken för att verkligt värde på nuvarande eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Länsförsäkringar Jämtland har en placeringspolicy som reglerar hur tillgångarna ska placeras och till vilken risk detta får göras. Policyn revideras en gång per år av styrelsen. Länsförsäkringar Jämtlands placeringssammansättning framgår i förvaltningsberättelsen. Målet för kapitalförvaltningen är att långsiktigt generera så hög avkastning som möjligt med hänsyn tagen till risk och likviditet.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är den enskilt största marknadsrisken. Aktieexponeringen i koncernen är totalt 753 (499) Mkr. Aktieplaceringarna sker i huvudsak i LFAB-aktier, aktier i Humlegården Holding I-III AB via dotterbolaget Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB samt i aktiefonder. Genom att placera i flera olika geografiska regioner, samt på flera olika förvaltare minskar den totala aktiekursrisken.

Känslighetsanalys aktiekursrisk

Inverkan på resultat före skatt vid 10 procent upp- eller nedgång i aktiekurser är 75 Mkr.

Valutakursrisk

Exponeringen mot utländska valutor förekommer i aktiefondplaceringar i utländska aktier, till ett sammanlagt värde vid årets slut på 301 Mkr. Dessa fonder noteras i SEK, men har en inbyggd valutakursrisk i och med att fonderna handlar med utländska aktier. Valutakursrisken avser företrädesvis US dollar, euro och engelska pund.

För skuldsidan är valutarisken mycket begränsad och är endast hänförlig till ett enskilt återförsäkringskontrakt i euro.

Ränterisk

Placeringar i räntebärande värdepapper uppgår totalt till 400 (520) Mkr och består i huvudsak av svensk statsobligationsfond, säkerställd obligation, aktieindexobligationer. Ränterisken på statsobligationsfonden utgjorde 1,9 Mkr vid en procents upp- eller nedgång av den allmänna räntenivån.

Fastighetsrisk

Exponeringen i fastigheter uppgår till totalt 144 (135) Mkr. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar. För Länsförsäkringar Jämtlands del är fastighetsrisken begränsad i och med att fastigheter

endast utgör en mindre del av placeringstillgångarna samt att stor del används i den egna rörelsen.

Känslighetsanalys fastighetsrisk

Inverkan på resultat före skatt om direktavkastningskravet ökar med 1 procent är minus 2,8 Mkr och vid en förändring av hyresnivåerna med minus 10 procent i direktägda fastigheter minus 5,8 Mkr.

Operativa risker

En viktig del av riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten skall bedrivas. Processerna är även utgångspunkten för riskanalyserna, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner. En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetares och kunders synpunkter tas tillvara. Länsförsäkringar Jämtland är sedan flera år tillbaka miljöcertifierat enligt ISO 14001:2004.

Funktioner för riskkontroll, compliance och oberoende granskning har, som tidigare beskrivits, bland annat till uppgift att på olika sätt identifiera, hantera och granska de operativa riskerna.

Motpartsrisk

Motpartsrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser. För att begränsa motpartsrisken i placeringar i räntebärande värdepapper har fastställts vilken lägsta kreditvärdering en emittent skall ha. Dessutom begränsas om hur mycket som placeras hos olika emittenter. Dessa begränsningar styrs med utgångspunkt från gällande skuldtäckningsregler.

Motpartsrisken i avgiven återförsäkring är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med avtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som används. Minimikravet är att återförsäkringsgivare ska ha minst A-rating enligt Standard & Poor's när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB-rating på övrig affär. I detta avseende är affär med lång avvecklingstid affär som beräknas ha en längre avvecklingstid än fem år. Dessutom eftersträvas en spridning på ett flertal olika återförsäkrare.

Länsförsäkringar Jämtland har på balansdagen 157 (159) Mkr i återförsäkrarens andel av oreglerade skador, inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller som är nedskrivna och inte heller någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna. Det finns inte några finansiella tillgångar som har ett nedskrivningsbehov eller är oreglerade.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder. För Länsförsäkringar Jämtland är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller.

Länsförsäkringar Jämtlands strategi för att hantera likviditetsrisker syftar till att i största möjliga utsträckning matcha förväntade in- och utbetalningar med varandra.

Vad avser försäkringsskulder (avsättningar) framgår den beräknade tiden för kassautflödet för skulderna av nedanstående tabell.

Försäkringsgren	Sammanlagda avsättningar, f.e.r.	Duration
Sjuk- och olycksfall	86,9	5,6
Hem, villa, fritidshus	42,5	1,3
Företag, lantbruk, fastighet	83,7	1,5
Motorfordon	16,1	0,3
Trafik	159,2	4,1
Mottagen återförsäkring	129,3	11,9
	517,7	6,3

Länsförsäkringar Jämtlands likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på finansiella tillgångar och skulder framgår av tabellen nedan. Kassaflödesanalysen ger också en viss illustration av företagets likviditetssituation.

Likviditetsexponering av tillgångar och skulder (Mkr)

Tillgångar	På anmodan	< 3 mån	3 mån - 1 år	1 - 5 år	> 5 år	Utan löptid	Summa
Kassa och bank	35,3						35,3
Byggnader			144,1				144,1
Aktier och andelar 1)						437,9	437,9
Obligationer och andra räntebärande papper				436,5			436,5
Övriga lån			46,3		0,3		46,6
Derivat				36,6			36,6
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring					1,8		1,8
	35,3		190,4	473,1	2,1	437,9	1 138,8
Skulder	På anmodan	< 3 mån	3 mån - 1 år	1 - 5 år	> 5 år	Utan löptid	Summa
Skulder avseende direkt försäkring		13,6					13,6
Skulder avseende återförsäkring		8,8					8,8
Övriga skulder		17,6	26,5	5,6	4,9		54,6
		40,0	26,5	5,6	4,9		77,0

1) avser endast aktier och andelar som kan klassificeras som omsättningsbara.

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer Länsförsäkringar Jämtland livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Livs respektive Länsförsäkringar Banks räkning och som ersättning för detta erhålls en provision.

Den ersättning som erhålls från Länsförsäkringar Liv är till viss del förenad med ett annullationsansvar, vilket innebär återbetalningsskyldighet av erhållen provision om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är relativt begränsad då annullationsansvaret är treårigt och i nuläget uppgår till 5 procent av nyteckningsersättningen på ca 7 Mkr.

I avtalet med Länsförsäkringar Bank regleras hur provisionersättning beräknas i den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Jämtland skall stå för 80 procent av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som förmedlats till Länsförsäkringar Bank. Det finns dock en begränsning i avtalet som innebär att ansvaret maximalt kan uppgå till det enskilda årets totala ersättning från banken. Detta innebär att denna risk är begränsad till ca 12 Mkr.

Noter till Resultat- och Balansräkning Tkr

Om inget annat anges avser uppgifterna i noterna både koncern och moderbolag.

NOT 3 PREMIEINKOMST

	2009	2008
Direkt försäkring i Sverige	391 260	393 924
Mottagen återförsäkring	45 367	40 933
Premieinkomst	436 627	434 857

NOT 4 KAPITALAVKASTNING ÖVERFÖRD FRÅN KAPITALFÖRVALTNINGEN

	2009	2008
Överförd kapitalavkastning	22 010	20 655
Räntesats %	4,18/3,5	3,88/3,75

Metod för beräkning av kalkylräntesats, se under not 1 Redovisningsprinciper.

NOT 5 UTBETALDA FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR

	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrares andel		Försäkrings- ersättningar f.e.r.	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Utbetalda försäkringsersättningar	-254 875	-291 034	21 932	39 402	-232 943	-251 632
Driftkostnader för skadereglering	-21 070	-26 809	0	0	-21 070	-26 809
Utbetalda försäkringsersättningar	-275 945	-317 843	21 932	39 402	-254 013	-278 441

NOT 6 DRIFTKOSTNADER

NOT 6 DRIFTKOSTNADER		Koncernen		Moderbolaget	
		2009	2008	2009	2008
Totala driftkostnader före funktionsindelning					
Personalkostnader		-72 998	-66 940	-72 998	-66 940
Lokalkostnader		-5 244	-5 995	-5 244	-5 995
Avskrivningar		-3 199	-2 606	-3 199	-2 606
Övriga kostnader *		-55 068	-56 491	-55 055	-56 491
Omkostnadsbidrag		26 656	24 191	26 656	24 167
Summa totala driftkostnader		-109 853	-107 841	-109 840	-107 865
Avgår:					
Skaderegleringskostnader		25 655	26 809	25 655	26 809
Resultat av förmedlad liv- och bankaffär		1 925	-1 707	1 925	-1 707
Kapitalförvaltningens kostnader		442	625	442	625
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader		3 131	2 431	3 131	2 431
Återstående driftkostnader		-78 700	-79 683	-78 687	-79 707
Funktionsindelade driftkostnader					
Anskaffningskostnader		-57 685	-55 147	-57 685	-55 147
Årets förändring av förutbetalda anskaffningskostnader		3 131	2 431	3 131	2 431
Administrationskostnader		-23 109	-25 872	-23 096	-25 896
Provisioner i avgiven återförsäkring		-1 037	-1 095	-1 037	-1 095
Summa driftkostnader		-78 700	-79 683	-78 687	-79 707
* Deloitte AB	Revisionsuppdrag	-318	-275	-318	-263
	Övriga uppdrag	-299	-113	-299	-113
Summa		-617	-388	-617	-376

NOT 7 KAPITALAVKASTNING, INTÄKTER	2009	2008	2009	2008
Driftöverskott på byggnader och mark				
- hyresintäkter	2 882	2 625	2 882	2 625
- driftkostnader	-5 646	-1 253	-5 646	-1 253
Summa driftöverskott byggnader och mark	-2 764	1 372	-2 764	1 372
Utdelningar på aktier och andelar				
- utdelningar på aktier och andelar	12 272	23 800	12 272	23 800
Summa utdelningar på aktier och andelar	12 272	23 800	12 272	23 800
Ränteintäkter m m				
- obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 680	2 825	5 680	2 825
- övriga ränteintäkter	8 149	18 984	12 148	20 019
Summa ränteintäkter m m	13 829	21 809	17 828	22 844
Realisationsvinster				
Aktier och andelar	0	12 546	0	12 546
Summa realisationsvinster	0	12 546	0	12 546
Summa kapitalavkastning, intäkter	23 337	59 527	27 336	60 562

NOT 8 KAPITALAVKASTNING, KOSTNADER	2009	2008	2009	2008
Kapitalförvaltningskostnader	-783	-567	-783	-567
Räntekostnader m.m.				
- räntor	-37	-58	-37	-58
- avgifter	0	0	0	0
Realisationsförluster				
- Räntebärande värdepapper	0	-5 317	0	5 317
Summa kapitalavkastning, kostnader	-820	-5 942	-820	-5 942

NOT 9 OREALISERADE VINSTER OCH FÖRLUSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR

Koncernen	Orealiserade vinster		Orealiserade förluster	
	2009	2008	2009	2008
Orealiserat resultat				
- byggnader och mark	4 096	-	-	-9 447
- aktier och andelar	82 274	-	-	-199 218
- räntebärande värdepapper	16 356	15 331	-	-
Summa orealiserade vinster och förluster	102 726	15 331	-	-208 665

Moderbolaget	Orealiserade vinster		Orealiserade förluster	
	2009	2008	2009	2008
Orealiserat resultat				
- byggnader och mark	4 096	-	-	-9 447
- aktier och andelar	82 274	-	-	-199 218
- räntebärande värdepapper	12 836	14 806	-	-
Summa orealiserade vinster och förluster	99 206	14 806	-	-208 665

NOT 10 ÖVRIGA INTÄKTER OCH KOSTNADER

	2009	2008
Nettoresultat Bankaffären	-2 168	1 064
Nettoresultat Livaffären	243	643
Summa övriga intäkter och kostnader	-1 925	1 707

NOT 11 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR**Koncernen**

	2009	2008
Ingående anskaffningsvärde goodwill	0	
Rörelseförvärv	4 210	
Utgående anskaffningsvärde goodwill	4 210	-
Ingående avskrivningar	0	
Årets avskrivningar	-842	
Utgående avskrivningar	-842	
Utgående balans	3 368	-

NOT 12 BYGGNADER OCH MARK

	Kontors- och affärsfastigheter		Personalstuga		Totalt	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Antal	2	2	1	1	3	3
Anskaffningsvärde	119 187	115 236	2 140	1 089	121 327	116 325
Verkligt värde	134 063	128 353	10 000	6 613	144 063	134 965
Verkligt värde/m ²	15 662	14 994	28 571	21 609	16 169	15 223
Ytvakansgrad %	25,3	39,9	-	-	25,3	39,9
Direktavkastning %	0,4	3,7	-	-	0,4	3,7
Taxeringsvärde	34 764	34 764	4 252	3 882	39 016	38 646

Geografisk fördelning

Kontorsfastigheterna Logen 6 och Borgens 7 ligger i centrala Östersund.
Personalstugan är belägen i Åre.

Värderingsmetod

Individuell värdering av fastigheten Logen 6 har skett av extern värderingsman enligt kassaflödesmetoden. Avkastningskravet ligger på 7,5 procent. Den nybyggda fastigheten Borgens 7 har värderats till verkligt värde, som motsvarar produktionskostnaden. Värdering av personalstugan har skett av extern värderingsman enligt ortsprismetoden.

Väsentliga förändringar i fastighetsinnehavet

Den nybyggda fastigheten Borgens 7, togs i bruk i oktober 2008, och används i sin helhet som huvudkontor för Länsförsäkringar Jämtland.

Fastigheter som används i den egna verksamheten

Länsförsäkringar Jämtland utnyttjar som huvudkontor hela fastigheten Borgens 7, totalt 2 208 m².

Borgens 7

	2009	2008
Anskaffningsvärde	91 063	90 853
Verkligt värde	91 063	90 853
Bokfört värde kr/m ²	41 242	41 147
Direktavkastning %	-	-
Taxeringsvärde	-	-

För fastigheten Borgens 7 finns inget taxeringsvärde åsatt under 2009.

Fastigheten Mörviken 1:71 i Åre används som konferens- och personalstuga.

NOT 13 AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

	Ägarandel					
Intresseföretag/dotterbolag	Antal aktier	Procent	Ansk. värde	Bokfört	Verkligt värde	Totalt eget kapital
Koncernen						
Aktier						
Biesse-Baenie AB, 556619-5979		4	1 075	492	492	
LF Norr Holding AB, 556764-1435	1 000	25	100	100	100	2 447
Fastighetsmäklarna Sundström & Partner i Östersund AB, 556343-1443	2 000	39	3 755	3 755	643	2 086
Åremäklarna Aktieföretag, 556470-2735	1 000	40	1 890	1 890	376	326
Summa aktier i intresseföretag			6 820	6 237	1 611	
Lån						
LF Norr Holding AB, 556764-1435			714	714	714	
Summa lån intresseföretag			714	714	714	
Summa aktier och andelar intresseföretag			7 534	6 951	2 325	
Moderbolaget						
Aktier						
Biesse-Baenie AB, 556619-5979		4	1 075	492	492	
Logen 6 Fastighets AB, 556763-5163	1 000	100	100	100	100	100
LF Jämtland Fastigheter AB, 556660-2537	1 000	100	100	100	100	112
LF Norr Holding AB, 556764-1435	1 000	25	100	100	100	2 447
Fastighetsmäklarna Sundström & Partner i Östersund AB, 556343-1443	2 000	39	3 755	3 755	3 755	2 086
Åremäklarna Aktieföretag, 556470-2735	1 000	40	1 890	1 890	1 890	326
Summa aktier intresseföretag			1 375	1 375	1 375	
Lån						
LF Jämtland Fastigheter AB, 556660-2537			100 058	100 058	100 058	
LF Norr Holding AB, 556764-1435			714	714	714	
Summa lån intresseföretag			100 772	100 772	100 772	
Summa aktier och andelar intresseföretag			107 792	107 209	107 209	

NOT 14 AKTIER OCH ANDELAR

Koncernen	Antal	Anskaffningsvärde	Verkligt/bokfört värde
Ej noterade aktier			
<i>Näringsbetingade aktier</i>			
Länsförsäkringar AB	156 807	56 026	198 674
Länsförsäkringar Mäklarservice AB	200	140	229
Länshem AB	186	1 000	254
Humlegården Holding I AB	17 511	49 311	52 445
Humlegården Holding II AB	17 511	36 738	36 686
Humlegården Holding III AB	17 511	14 009	14 972
<i>Övriga onoterade aktier och andelar</i>			
Investa Företagskapital AB	27 741	4 435	4 463
Kreditgarantiföreningen Jämtland		205	205
Summa ej noterade aktier		161 864	307 928
Koncernen			
	Antal	Anskaffningsvärde	Verkligt/bokfört värde
Noterade andelar i aktiefonder			
LF Sverigefonden	152 432	65 712	99 299
LF Europafonden	315 862	112 227	96 266
LF Tillväxtmarknadsfond	164 751	40 000	40 206
SPP AIF USA	579 490	53 071	41 927
Västernorrlandsfonden	189 418	30 879	31 498
Asia Pacific Fund	44 228	50 000	61 627
SHB Amerikafond	107 893	30 002	30 787
North American Growth Fund	489 636	30 000	30 656
Summa noterade andelar		410 965	432 266
Ej noterade andelar			
Brf Smyrna		5 600	5 600
Summa ej noterade andelar		5 600	5 600
Summa aktier och andelar		578 429	745 794
Moderbolaget			
	Antal	Anskaffningsvärde	Verkligt/bokfört värde
Summa enligt ovan i koncern		578 429	745 794
-avgår Humlegården Holding I-III AB		-100 058	-104 103
Summa aktier och andelar		478 371	641 691

NOT 15 OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER

	Anskaffnings- värde 2009	Verkligt värde 2009	Anskaffnings- värde 2008	Verkligt värde 2008
Onoterade obligationer och andra räntebärande värdepapper				
LF Statsobligationsfond, 4 014 648 andelar	43 866	47 053	42 922	46 692
Kommuninvest, obligationsdel av AIO 464	81 820	95 899	81 820	92 350
Kommuninvest, obligationsdel av lån 392	0	0	17 332	18 632
Kommuninvest, obligationsdel av lån 560	40 415	41 570	0	0
Enter Return obligationsfond	50 025	50 978	0	0
SHB AIO, obligationsdel 1 187	41 000	42 557		
Sv exportkredit 167, obligationsdel	16 987	16 987		
LF säkerställd obligation 505	98 180	104 903	98 180	104 115
Fasträntekonto	0	0	125 000	125 000
Fasträntekonto	0	0	67 000	67 000
Fasträntekonto	0	0	66 000	66 000
Summa obligationer och andra räntebärande värdepapper	372 293	399 947	498 254	519 789

NOT 16 ÖVRIGA LÅN

	2009	2008
Övriga lån	269	294
Aktieägarlån LFAB	46 286	46 286
Summa övriga lån	46 555	46 580

NOT 17 DERIVAT

	Anskaffnings- värde 2009	Verkligt värde 2009	Anskaffnings- värde 2008	Verkligt värde 2008
Derivatdel i Kommuninvest AIO 464	18 180	1	18 180	50
Derivatdel i Kommuninvest lån 392	0	0	2 668	868
Derivatdel i Kommuninvest lån 560	14 585	17 073		
Derivatdel i SHB AIO 187	14 000	16 591		
Derivatdel i Sv exportkredit 167	2 901	2 901		
Summa derivat	49 666	36 566	20 848	918

NOT 18 ÅTERFÖRSÄKRARES ANDEL AV FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR

	2009	2008
Återförsäkrares andel i ingående avsättning för oreglerade skador	159 091	176 868
Årets förändring i återförsäkrares andel	-1 651	-17 777
Återförsäkrares andel i utgående avsättning för oreglerade skador	157 440	159 091

NOT 19 FORDRINGAR AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING

	2009	2008
Fordringar hos försäkringstagare	105 423	109 743
Fordringar hos försäkringsföretag	26 279	27 260
Summa fordringar avseende direkt försäkring	131 702	137 003

**NOT 20 KATEGORIER AV FINANSIELL
TILLGÅNGAR OCH SKULDER**

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Låne- fordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffnings värde
--	--	---------------------	-----------------------------	-------------------	-----------------------

Tillg. som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål
--	------------------------------------

Koncernen 2009

<i>Finansiella tillgångar</i>					
Aktier och andelar	745 794		745 794	745 794	578 429
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	399 947		399 947	399 947	372 293
Övriga lån		46 555	46 555	46 555	46 555
Övriga finansiella placeringstillgångar					
- Derivat	36 566		36 566	36 566	49 666
Icke finansiella tillgångar	1 790		1 790	1 790	1 790
Summa	1 184 097	46 555	1 230 652	1 230 652	1 048 733

Moderbolaget 2009

<i>Finansiella tillgångar</i>					
Aktier och andelar	641 691		641 691	641 691	478 371
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	399 947		399 947	399 947	372 293
Övriga lån		46 555	46 555	46 555	46 555
Övriga finansiella placeringstillgångar					
- Derivat	36 566		36 566	36 566	49 666
Icke finansiella tillgångar	1 790		1 790	1 790	1 790
Summa	1 079 994	46 555	1 126 549	1 126 549	948 675

Koncernen 2008

<i>Finansiella tillgångar</i>					
Aktier och andelar	496 713		496 713	496 713	416 069
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	519 789		519 789	519 789	498 254
Övriga lån		46 580	46 580	46 580	46 580
Övriga finansiella placeringstillgångar					
- Derivat	918		918	918	20 848
Icke finansiella tillgångar	1 766		1 766	1 766	1 766
Summa	1 019 186	46 580	1 065 766	1 065 766	983 517

Moderbolaget 2008

<i>Finansiella tillgångar</i>					
Aktier och andelar	396 130		396 130	396 130	316 011
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	519 789		519 789	519 789	498 254
Övriga lån		46 580	46 580	46 580	46 580
Övriga finansiella placeringstillgångar					
- Derivat	918		918	918	20 848
Icke finansiella tillgångar	1 766		1 766	1 766	1 766
Summa	918 603	46 580	965 183	965 183	883 459

Varken i koncernen eller moderbolaget finns det några finansiella skulder.

I vidstående tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

**NOT 20 KATEGORIER AV FINANSIELL
TILLGÅNGAR OCH SKULDER, forts.**

Tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Koncernen 2009-12-31				
Aktier och andelar	432 266	303 260	10 268	745 794
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	399 947			399 947
Derivat	36 566			36 566
Övriga tillgångar	1 790			1 790
Summa	870 569	303 260	10 268	1 184 097

Moderbolaget 2009-12-31

Aktier och andelar	432 266	199 157	10 268	641 691
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	399 947			399 947
Derivat	36 566			36 566
Övriga tillgångar	1 790			1 790
Summa	870 569	199 157	10 268	1 079 994

Förändringar i värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata (Nivå 3)

Tillgångar	Ingående balans	Realiserade och orealiserade vinster (+) eller förluster (-) i resultaträkningen	Köp och försäljning	Flytt till (+) och från (-) nivå 3	Utgående balans	Nettoförändringar i orealiserade vinster (+) eller förluster (-) relaterade till instrument som inne- has på balansdagen
Aktier och andelar	8 305	0	1 963	-	10 268	0

LF Jämtland har kategoriserat onoterade aktieinnehav samt andra tillgångar utan observerbar marknadsdata som nivå 3-tillgångar. Tillgångarna är värderade till anskaffningsvärde. Enligt IFRS ska en känslighetsanalys presenteras med hjälp av en alternativ värdering av dessa tillgångar. Ur ett värderingstekniskt perspektiv är en alternativ värdering av dessa tillgångar förenad med stora svårigheter och kostnader varför LF Jämtland därför valt att inte presentera någon alternativ värdering av dessa tillgångar.

NOT 21 MATERIELLA TILLGÅNGAR

2009

2008

Ingående anskaffningsvärde för maskiner och kontorsinventarier	37 627	29 842
Årets inköp	1 741	9 240
Försäljning/utrangering	-1 306	-1 455
Utgående anskaffningsvärde	38 062	37 627
Ingående avskrivningar	-27 297	-25 250
Årets avskrivningar	-3 199	-3 310
Försäljning/utrangering	857	1 263
Utgående avskrivningar	-29 640	-27 297
Planenligt restvärde	8 422	10 330
Varulager	160	104
Summa	8 582	10 434

Maskiner och inventarier skrivs planmässigt av på 5 år.

Varulagret är värderat till anskaffningsvärde.

NOT 22 FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER

2009

2008

Årets ingående avsättning	21 091	18 660
Årets avskrivning	3 131	-18 660
Årets aktivering	24 222	21 091

Anskaffningskostnaderna har en avskrivningstid inom 1 år.

NOT 23 AVSÄTTNING FÖR EJ INTJÄNADE PREMIER OCH KVARDRÖJANDE RISKER

	Avsättning för ej intjänade premier		Avsättning för kvardröjande risker		Totalt	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Ingående balans	165 399	153 656	0	0	165 399	153 656
Årets förändring	4 543	11 743	0	0	4 543	11 743
Utgående balans	169 942	165 399	0	0	169 942	165 399

NOT 24 AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR

	Inträffade och rapporterade skador		Inträffade men ej rapporterade skador		Avsättning för skaderegleringskostnader		Totalt	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Ingående balans	366 990	381 941	130 816	129 023	14 000	10 200	511 806	521 164
Årets förändring	-16 003	-14 951	19 256	1 793	2 685	3 800	5 938	-9 358
Utgående balans	350 987	366 990	150 072	130 816	16 685	14 000	517 744	511 806

NOT 25 SKATT

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Redovisad skatt i resultaträkningen				
Aktuell skattekostnad				
Periodens skattekostnad	-9 550	-2 852	-10 624	-2 852
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	-1 110	-144	-1 110	-144
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	-27 639	53 864	-26 704	53 728
Effekt av ändrad skattesats	1 934	-	1 944	-
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver	-6 167	-13 513	-	-
Total redovisad skattekostnad	-42 532	37 355	-36 494	50 732
Avstämning av årets skattekostnad				
Redovisat resultat före skatt	160 411	-128 871	138 713	-176 645
Skatt enligt gällande skattesats 26,3 % (28 %)	-42 188	36 084	-36 481	49 461
Skatteeffekt av:				
- ej avdragsgilla kostnader	-1 208	-58 841	-877	-58 713
- ej skattepliktiga intäkter	27 066	5 087	26 140	5 087
- ej bokförda avdragsgilla kostnader	613	-270	613	-270
- justering av uppskjuten skatt	- 27 639	54 126	-26 704	54 281
- effekt av ändrad skattesats	1 934	-	1 944	-
- underskottsavdrag	-	1 025	-	1 025
- skatt hänförlig till tidigare år	-1 110	144	-1 110	144
- skatt på avsättning periodiseringsfond	-	-	-19	-
Övrigt	-	-	-	-283
Redovisad skattekostnad	-42 532	37 355	-36 494	50 732
Redovisad effektiv skatt	26,5 %	0 %	26,3 %	0 %
Uppskjuten skatt på ej bokförda skattemässiga avskrivningar fastigheter				
Ingående avsättning	3 916	3 646	3 916	3 646
Årets förändring	613	270	613	270
Effekt av ändrad skattesats	-238	-	-238	-
Utgående avsättning	4 291	3 916	4 291	3 916
Uppskjuten skatt på orealiserade vinster				
Ingående avsättning	28 249	82 383	28 102	82 383
Årets förändring	27 026	-54 134	26 091	-54 281
Effekt av ändrad skattesats	-1 715	-	-1 706	-
Utgående avsättning	53 560	28 249	52 487	28 102

NOT 25 SKATT, forts.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver				
Ingående avsättning	108 530	95 017	-	-
Årets förändring	6 167	13 513	-	-
Effekt av ändrad skattesats	-6 589	-	-	-
Utgående avsättning	108 107	108 530	-	-
Uppskjutna skatteskulder totalt	165 958	140 695	56 778	32 018

NOT 26 PERSONAL, LÖNER OCH ERSÄTTNINGAR

	2009	2008
Medelantal anställda		
Män	52	50
Kvinnor	59	55
Totalt	111	105
Medelantal styrelsen		
Män	4	4
Kvinnor	4	4
Totalt	8	8
Könsfördelning i bolagsledningen		
Styrelsen kvinnor	50 %	50 %
Ledningen kvinnor	50 %	46 %
Sjukfrånvaro		
Total sjukfrånvaro	2,6 %	3,4 %
varav total långtidssjukfrånvaro (mer än 60 dagar)	0,6 %	1,0 %
Sjukfrånvaro anställda under 29	*	*
Sjukfrånvaro anställda 30-49 år	2,2 %	2,0 %
Sjukfrånvaro anställda 50 år och äldre	3,3 %	5,6 %
Total sjukfrånvaro män	2,1 %	3,5 %
Total sjukfrånvaro kvinnor	3,1 %	3,3 %

Den totala sjukfrånvaron anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid inom respektive grupp.

* Redovisas ej på grund av undantagsregel i lagstiftningen, som säger att uppgiften inte ska lämnas om antalet anställda i gruppen är högst tio eller om uppgiften kan hänföras till enskild individ. Med grupp avses både ålderskategori och könsfördelning.

Löner, ersättningar och sociala kostnader har utgått enligt följande

Styrelse, vd	1 831	2 166
Sociala avgifter	1 059	1 185
-varav pensionskostnader	502	509
Tjänstemän	38 914	36 287
Sociala kostnader	19 840	20 346
-varav pensionskostnader	8 559	7 665

Pensioner

Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat. Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän tryggas genom försäkringsavtal i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK)/SPP samt Länsförsäkringar Liv.

Ersättningspolicy

Enligt Finansinspektionens författningssamling FFFS 2009:7 som utkom 2009-12-17 och som träder i kraft 2010-01-01 bör försäkringsföretag ha en ersättningspolicy. Denna bör främja en effektiv riskhantering, inte uppmuntra till överdrivet risktagande samt omfatta alla anställda. Styrelsen för Länsförsäkringar Jämtland har i mars 2010 fastställt en sådan policy.

Bolagets styrelse utsåg vid styrelsesammanträde 18 februari 2010 styrelsens ordförande Jan Holmberg samt ledamot Björn Jacobsson att ansvara för beredning av väsentliga ersättningsbeslut samt beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av ersättningspolicy. Övriga uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning. Jan Holmberg och Björn Jacobsson har inget beslutsmandat.

Jan Holmberg och Björn Jacobsson har ansvarat för beredning och framtagande av bolagets ersättningspolicy. Policyn har fastställts av bolagets styrelse den 16 mars 2010.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Arbetstagarrepresentanter erhåller ej styrelsearvode. Ersättning till vd fastställs av styrelsens ordförande på styrelsens uppdrag. Ersättning till övriga ledande befattningshavare beslutas av vd. Ersättning till vd utgörs av grundlön, övriga förmåner samt pensionskostnad. Övriga förmåner innefattar, ränteförmån, parkeringsförmån samt kostförmån.

Pension för vd är avgiftsbestämd, pensionspremien uppgår till 35 procent av pensionsgrundande lön. Pensionsåldern för vd är 65 år. Pensionsåtagandet har täckts genom försäkringsavtal. I händelse av Länsförsäkringar Jämtlands uppsägning av vd är uppsägningstiden 12 månader.

Ersättningar och förmåner under 2009

	Grundlön styrelsearvode	Varav rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Summa
<i>Styrelsens ordförande</i>					
Holmberg Jan	243 198		1 477		244 675
<i>Styrelseledamöter</i>					
Eriksson Tomas	84 060		884		84 944
Jacobsson, Björn	76 859		440		77 299
Kagart Lena	88 439		662		89 101
Nyberg Ståhl Maria	64 006		440		64 446
Scherl Eva	76 887		440		77 327
Simonsson Marie	63 618		440		64 058
Söderberg Per	66 212		440		66 652
<i>Verkställande direktör</i>					
Kask Anna-Karin	1 064 872		47 551	501 710	1 614 133
Andra ledande befattningshavare	5 292 608	227 054	241 959	2 434 535	7 969 102
SUMMA	7 120 459	227 054	294 733	2 936 244	10 351 736

Med andra ledande befattningshavare avses de sju personer som utöver vd utgör affärsledning. Ersättning till andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, rörlig ersättning, övriga förmåner samt pensionskostnad. Rörlig ersättning är maximerad till en månadslön och baseras på individuellt uppsatta mål. Övriga förmåner innefattar, ränteförmån, parkeringsförmån samt kostförmån. Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän tryggas genom försäkringsavtal i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK)/SPP samt Länsförsäkringar Liv.

NOT 27 NÄRSTÅENDE

Närstående relationer

Moderbolaget har en närstående relation med sina dotterbolag, se not 13.

Sammanställning över närstående transaktioner

Dotterbolag, Tkr	2009	2008
Försäljning av varor och tjänster till närstående	711	-
Inköp av varor och tjänster från närstående	713	-
Övrigt (räntor och utdelningar)	5 125	1 045
Fordringar på närstående per 31 december	100 058	100 058
Skulder på närstående per 31 december	10 450	940

Transaktioner med närstående är prissatta på marknadsmässiga villkor. Transaktioner med nyckelpersoner ledande ställning är redovisade i not 26, Personal, löner och ersättningar.

NOT 28 RESULTAT PER FÖRSÄKRINGSKLASS

	Totalt 2009	Olycksfall och sjukdom	Motor ansvar mot 3:e man	Motorfordon övriga klasser	Brand och annan egen- domsskada	Allmän ansvar- ighet	Rätts- skydd	Summa direkt försäkring	Mottagen åter- försäkring
Premieintäkt, brutto	432 085	13 499	76 509	105 692	179 022	7 938	6 124	388 784	43 301
Försäkringsersättningar, brutto	-281 884	-10 357	-60 890	-60 890	-102 297	-4 065	-3 640	-252 707	-29 177
Driftkostnader, brutto	-78 687	-2 934	-15 002	-22 503	-34 565	-1 434	-1 212	-77 650	-1 037
Resultat av avgiven återförsäkring	-33 150	1 484	8 056	2 694	-36 019	-2 113	-1 097	-26 995	-6 155
Resultat per försäkringsklass	38 364	1 692	8 673	14 425	6 141	326	175	31 432	6 932
Premieinkomst, brutto	436 628	14 001	72 519	104 783	185 421	8 182	6 354	391 260	45 368

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att, såvitt de känner till, årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för försäkringsföretag, lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållandena och ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av bolaget som skapats av årsredovisningen.

Östersund den 16 mars 2010

Jan Holmberg
Ordförande

Lena Kagart

Tomas Eriksson

Björn Jacobsson

Eva Scherl

Marie Simonsson

Maria Nyberg Ståhl

Per Söderberg

Marika Nyström
Personalrepresentant

Anna-Karin Kask
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har avgivits den 16 mars 2010

Deloitte AB
Claes-Göran Carlsson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Jämtland, org. nr 593200-1828

Jag har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Länsförsäkringar Jämtland för räkenskapsåret 2009. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskaphandlingarna och förvaltningen och för att lagen om årsredovisning i försäkringsföretag tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av min revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att jag planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra mig om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsen och verkställande direktören tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen. Jag anser att min revision ger mig rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Östersund den 16 mars 2010

Deloitte AB
Claes-Göran Carlsson
Auktoriserad revisor

Fullmäktige

Kommun	Ordinarie ledamöter	Suppleanter	Mandattid
Berg	Ekonom Cathrine Hult Karlsson, Oviken Lantbrukare Sven-Erik Saur, Åsarna Elmontör Sven-Erik Svensson, Åsarna	Verkstadschef Jan Jonsson, Hackås	2007-2009
Bräcke	Adjunkt Inger Björk, Bräcke Stationschef Rolf Jönsson, Bräcke Peter Jonsson, Kälarne	Maria Karlsson, Bräcke	2009-2011
Härjedalen	Företagarcoach Gun-Lis Bergman, Sveg Fru Margareta Bertsson, Funäsdalen Distriktssköterska Rose Blomqvist, Hede Ingenjör Göran Busk, Sveg Kioskägare Kjell Stureson, Tännaldalen Avdelningschef Urban Sundström, Ytterhogdal	Företagare Sven Emil Backman, Lofsdalen Lärare Barbro Eriksdotter, Lillhärjedalen	2008-2010
Krokom	Bonde Anders Nilsson, Krokom Byggnadssnickare Torsten Olofsson, Offerdal Skogschef Björn Skogh, Nälden Skogsvårdskonsulent Jörgen Sundin, Byskogen Driftledare Andreas Axelsson, Nälden Administrativ chef Catharina Karlstrand, Nälden	Flygvärdinna Elisabeth Eriksson, Krokom Lantbrukare Ture Löfroth, Föllinge	2007-2009
Ragunda	Skogsvårdsassistent Anette Arvidsson, Hammarstrand Egenföretagare Annika Näsström, Bispgården IT-tekniker Nils Höög, Hammarstrand	Skogsbrukare Bengt-Arne Bergwall, Stugun	2008-2010
Strömsund	Skorstensfejarmästare Owe H. Broman, Strömsund Ingenjör Bengt Einarsson, Strömsund Bonde Staffan Jonsson, Hammerdal Mellanstadielärare Sören Ringbert, Hoting	SKF-tekniker Gunnar Eriksson, Strömsund Skogsarbetare Bengt Mickelsson, Strömsund	2008-2010
Åre	Drifttekniker Kenneth Flodberg, Mörsil Räddningschef Anders Gustafsson, Järpen Pensionär Lars-Eric Halvarsson, Mattmar Fru Astrid Månsson, Undersåker Företagare Gunilla Olofsson, Undersåker Entreprenör Anders Eriksson, Åre	Företagare Karin Nilsson, Mattmar Bonde Håkan Mattsson, Järpen	2007-2009
Östersund	Lantbrukare Örjan Bertilsson, Frösön Tandläkare Anita Edström, Frösön Polisinspektör Kjell Ericson, Östersund Affärsresesäljare Ingrid Holmqvist, Frösön Föredragande Gunilla Israelsson, Brunflo Assistent Marie Lindström, Lit Kyrkvaktmästare Jörgen Marcusson, Lit Leg. barnmorska Monica Marsh, Frösön Account Manager Örjan Mårtensson, Östersund Organisationskonsult Ove Nesterud, Frösön F.d. Överstelöjtnant Anders Rasmusson, Östersund Direktör Leif Arnesson, Östersund IT-chef Marie Fryklöf, Östersund Ekonom Örjan Nilsson, Lit Förste antikvarie Ulla Oscarsson, Frösön Handläggare Monica Persson, Fåker	Vd/Projektledare Anders Bromée, Östersund Sångpedagog Anna Brandt, Frösön Läkare Peder Blomqvist, Frösön Studerande Ylva Nowén, Frösön Abbe Elhachimi, Östersund Assistent Mona Thorsson, Östersund	2009-2011

Ord och uttryck inom skadeförsäkring

RESULTATRÄKNING

Premieintäkter efter avgiven återförsäkring f.e.r. Premie hänförlig till räkenskapsåret med avdrag för avgivna återförsäkringpremier.

Premier för avgiven återförsäkring. Kostnad för det försäkringsbolag som inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagarna. Återförsäkringen, som sker hos andra försäkringsbolag, kan avse enskilda risker eller bolagets totala försäkringsaffär.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen. Inbetalda premier och avsättningar för oreglerade skador genererar under året avkastning. Denna avkastning överförs till försäkringsrörelsen.

Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring f.e.r. Utbetalda försäkringsersättningar, förändring i avsättning för oreglerade skador samt driftkostnader för skadereglering, allt med avdrag för återförsäkrarens andel.

Driftkostnader. Sammanfattande benämning på kostnader för anskaffning, försäljning och administration med avdrag för provisioner i avgiven återförsäkring. Driftkostnader för skadereglering ingår ej.

Orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar. Eftersom placeringstillgångarna värderas till verkliga värden på balansdagen (med undantag för innehav i intressebolag) skall årets värdeförändringar redovisas som realiserad vinst eller förlust i resultaträkningen.

Uppskjuten skatt. Beräknad skatt på realiserade vinster samt på skillnaden mellan bokfört och skattemässigt värde på fastigheter.

RESULTATANALYS

Avvecklingsresultat. Vinst eller förlust som uppkommer vid slutreglering av de skador eller vid omvärdering av de skador som inträffat före verksamhetsårets början.

BALANSRÄKNING

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

Den del av inbetald premieinkomst som hänför sig till kommande verksamhetsår. Om den avsatta premien bedöms vara otillräcklig för att täcka beräknade kostnader kan den förstärkas genom avsättning för kvardröjande risk.

Avsättning för oreglerade skador. Det beräknade värdet av bolagets samlade ansvarighet på grund av inträffade försäkringsfall som vid verksamhetsårets slut ännu inte utbetalats.

Avsättning för återbäring. Reserv för återbäring som tilldelats försäkringstagarna men som vid bokslutstillfället ännu inte förfallit till betalning.

NYCKELTAL – DEFINITIONER

Totalkostnadsprocent. Summan av försäkringsersättningar f.e.r. och driftkostnader dividerad med premieintäkten f.e.r.

Konsolideringskapital. Summan av beskattat eget kapital, uppskjuten skatt, obeskattade reserver och övervärden i intressebolag.

Konsolideringsgrad. Konsolideringskapitalet i relation till premieinkomsten f.e.r.

Kapitalbas. Kapitalbasen är enkelt uttryckt det tillämpliga kapitalet. Ett företags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital, men dessutom får man inom vissa gränser räkna in också förlagslån som tagits upp. Förlagslån är lån där långivarens fordran i händelse av företagets konkurs inte kommer att bli betald förrän alla vanliga skulder är till fullo betalda. Förlagslån ger alltså en extra buffert för övriga fordringsägare.

Solvensmarginal. Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stort kapital ett företag behöver. Beräkningen av den görs dels utifrån bolagets premieinkomst, dels utifrån dess skadeersättningar. Den erforderliga solvensmarginalen är det högsta av de två beräknade värdena. Det krävs att kapitalbasen skall vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också minst så stor som det så kallade garantibeloppet (ett fast belopp som inte beror av bolagets affärsvolym, däremot av vilken typ av affär bolaget sysslar med).

Direktavkastningsprocent. Nettot av ränteintäkter, räntekostnader, utdelningar på aktier och andelar samt resultat på egna fastigheter i relation till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångar och likvida medel.

Totalavkastningsprocent. Summan av direktavkastning, realiserade vinster och förluster samt realiserade värdeförändringar under året på placeringstillgångar i relation till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångar och likvida medel.

Östersund
Besöksadress:
Prästgatan 18
Box 367
831 25 Östersund
Tel: 063-19 33 00

Hammarstrand
Besöksadress:
Centralgatan 22
840 70 Hammarstrand
Tel: 0696-161 60

Strömsund
Besöksadress:
Storgatan 2
833 35 Strömsund
Tel: 0670-61 17 50

Sveg
Besöksadress:
Jämtlandsgatan 3
842 32 Sveg
Tel: 0680-125 90

Åre
Besöksadress:
Årevägen 127
830 13 Åre
Tel: 0647-507 40

www.lfz.se

